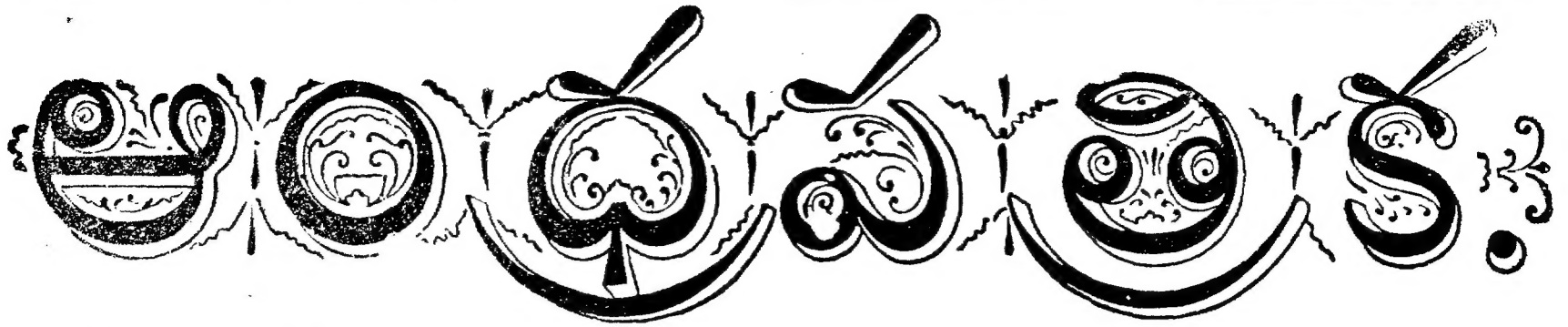

Registered No. M. 1118.

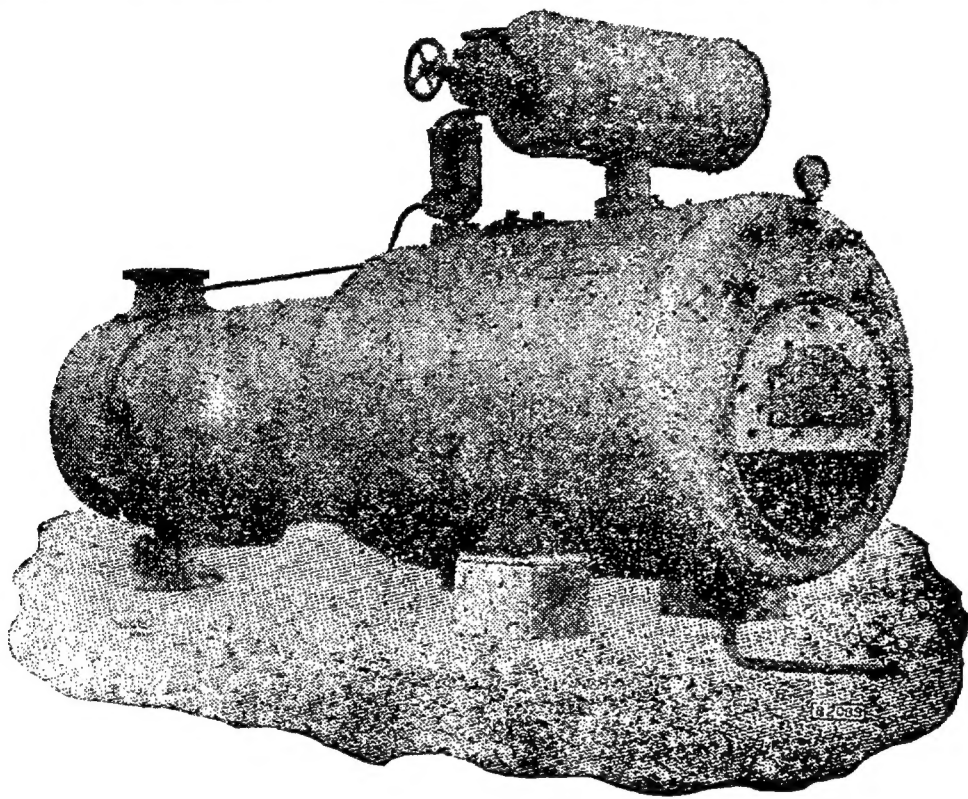
Post Box No. 212.

Telephone No. 244.

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 8. } ఐన్నవట్టణము 1921 వ సం॥ నవంబరు నెల 21 తేది సోమవారము } No. 191.
సంపుటము. ౮ } చిరస్థితి నామ సంవత్సర శాస్త్రీకమాస శుక్లపక్ష షష్ఠి. } సందిక. ౧౯౧

యిది మార్వల్ "బ్రిటానియా" బాయిలరు

పెద్దదుంపలు బాగుగా రగులునట్లు పురమాషిగా
తయారుచేయబడినది

ప్రస్తుతము మావద్ద తయారుగానున్న 25 ఎన్.ఎచ్.
పి గల "బ్రిటానియా" బాయిలరు తక్కువ ధరకు యిచ్చెదము.
మార్వల్ సన్సు అండ్ కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్,
[బ్రాంచ్:— బెజవాడ, తంజావూరు. 9 సెకెండులైన బీచి, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు శ్రుంగిల్లకొనినది.
ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనమును వాడి
సంతోషమును పొందుదుము.
మలభ సెల 0-10-0 అంగుళము

మోహనీలైలము

పీచా 1-1 0-12-0

తామరలైలము

కచ్చి 1-1 0-6-0

పండ్లపొడి

కచ్చి 1-1 0-2-0

అమృతాంజనం పిహా,

బాంబాయి - మద్రాసు.

ఓటోమోటో

283

మీరు బయటపొయి కచ్చినతిహాక బాలా దలికయందు పడయముగానైనను పెండ్లియిది
యెందులలో నైనను ఈ ఆర్తమును యెవరొగించిన మంచి కోలాపుష్పముల నాననకు యిచ్చి తనకు
అంబులములును కాంతి నిచ్చును.

రోబినియా లైలము

వేదవికాలములో ఉపయోగించుకూ కచ్చిన శీతలమునకు చలంతము సుందరమును యిచ్చును.
అనేక స్త్రీలు ఉపయోగించుచున్నారు. ప్రపంచమున ఈ యెందును ప్రతి మటుంబులలోక అత్యంతము.
ఎల్లవోల్లను విక్రయించబడును.

ఓటోమోటో ధర బుద్ధి 1-1 రూ 2, 1, 0-12-0, 0 2.

రోబినియా లైలముధర బుద్ధి 1-1 రూ 1-0-0

Shyam & Co, 6, Bander st, Madras. ప్రియుం కంపెనీ, 6 బందరువీధి మద్రాసు

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు—

219

తక్షణమే

క్రాంతి కాలము ఇచ్చును కూడక అనేకమంది ఇచ్చులే మీకు
ఒక ప్రతి "కామశాస్త్రము" కంపెదము.

త్యరకము!

వైద్యశాస్త్ర మణికంఠ సోమిందజ,

అరెకన్యకా యావ.కాంబా, 24, క్రాడ్య, మద్రాసు.

రైతనరకులు!

బొంబాయి స్వదేశీ స్టోర్సు

స్వదేశీనరకులు!!

నెం. 40, 41, 42, రత్నబజారురోడ్డు, బార్లీ బాను, మద్రాసు.

నీరలు, రవితులు, రగ్గులు, కంబళ్లు, రత్నకంబళ్లు, పరుపులు, తలగడలు, గిట్టలు, నూలు, ఉన్ని మొదలగు పాత్రులు, చిత్రాదలు, ప్రేలగట్టు ఉయ్యలు, బొమ్మలు, పిత్తిరి బిడకొనెలు, ఇతర వాటిలో నాటూ రకములు, కోటు, వాచనుట్లు, మొదలగు మాదిరిలు, స్త్రీలు ట్రంకులు, ఇనన ట్రంకులు, ఆఫీసు కుప్పకా వస్త్ర రకములు, వైన జేసుకొను నవి మావద్ద ఆకక గించుకొను వైకము పెట్టల కాన్వాను కేసులు, బ్రీపుసంచులు ఆంగవస్త్రములు, ఫోవకులు మొదలగువిధ విరియైన మొదలగునవి నలువిధమాదిరిలలో మా యొద్దగలవు. లగునవి అనేకమాదిరిలలో మా వద్ద మాదిరిలలో ఉన్నవి. వాటియొక్క వివరములు తెలుపుటకు నివటించు చాలను. సిద్ధముగా స్టోరులో నున్నవి. సకల జనుల సౌకర్యము, వారియొక్క లాభమును యోచించి ఈ నూతన బ్రాంచిని తెలుపియున్నాము.

బెంగుళూరు, కంచి, కాకి, మధుర, నేలం, నులబారు, అహమదాబాదు, బొంబాయి, కలకత్తా, పునా, కరాచి మొదలగు స్థలములనుండియు, మరియు హిందూజాతమునం దుండు ఇంకను మరికొన్ని ఇతరస్థలములనుండియు వారి వారి అంత గురు తగిలియు వుపయోగించునున్న పెండ్లిమొదలైన ప్రయోజనముల నున్న వుపయోగించున తగిన సరిగ పట్టు నూలు జవిలీ రకములను రిప్పించి, స్టాకు చేసియున్నాము. ధరను సరసముగా వేసి యున్నాము.

ఏకమూలికా ప్రయోగమునకు - పర్వరోగములకును
వైద్యుల సహాయము లేకనే ఆరోగ్య మొనగడి
“దేవామృత రసము” (3:1)

ఇయ్యది సిద్ధులచే నుపదేశించబడి నామూలికలచేత నూతనముగ తయారుచేసి జేసబలుగా విక్రయగుచున్నది. ఏవిధ మైన పక్షములేక మనుష్యులకు వచ్చెను సకలరోగములను బాగుజేసి ఆరోగ్యమును తాపత్రేకలను బడసియున్నది. ఉపయోగించెడి విధానమును బుడ్డి వెంట పంపబడును. అర అవుకను బుడ్డి గికి రు. 2. కాలు అవుకనుబుడ్డి రు. 1 మాత్రమే. వి. పి. చార్లీ ప్రత్యేకము. నలయు వారలు

దేవామృతరసము కంపెనీ,
(ప్రాప్త్రేటరు: ములుకుట్ల నరసింహావధానులు గారు, కరూరు, ఎస్. వి. ఆర్. తిరుచినాపల్లి జిల్లా.

తాళిసాదిచూర్ణము

(కార్షధరసంహిత)

తాళిసాదిచూర్ణము క్యానోకేములకు బలమిచ్చును.
దగ్గు ఎగరూడిరి రోగమును బోగొట్టును.
తాళిసాదిచూర్ణము దగ్గులో కూడిన జ్వరమును, వాంతులను, అతిసారమును బోగొట్టును.
తాళిసాదిచూర్ణము క్షయరోగములో మిక్కిలి యుపయోగకరము.
తాళిసాదిచూర్ణము స్త్రీహము, గ్రహణిరోగము, పాండురోగములను బోగొట్టును.
తాళిసాదిచూర్ణము చిన్న పిల్లలకు తిరుచుకప్పు జలుబుల దగ్గుల బోగొట్టును.
తాళిసాదిచూర్ణము గర్భిణీస్త్రీలకు వచ్చు అరుచిని, వాంతులను బోగొట్టును.
తాళిసాదిచూర్ణము గుంతుక రాచుకొనిపోవుట, స్వల్పరహితు మొదలగు గొంతుచుంబంధమైన వ్యాధులయందు మిక్కిలి యుపయోగించునది.
వైద్యులకు ప్రత్యేకమైన ధరలు. (సోదు)

చూర్ణము	10 రు	1-8-0
పేట్టెట్టు	50-కి	0-8-0

మేనేజర్లు డైరెక్టర్లు
డాక్టరు ఆనెంబు లక్ష్మీపతి బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.
ఆంధ్ర ఆయుర్వేదపార్వతి, లిమిటెడ్,
హుస్సేనరోడ్, మాంటూరోడు, మదరాసు.
క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

192: సం॥ స్వదేశీ క్యాలెండరు

మహాత్మా గాంధీ, తేక లో॥ లకు

పటములు అందులో కలవు. కొడి క్యాలెండరులు మాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నది గాన అడ్డగులు 2 అణాలు పంపి, ముందుగ రిజిస్టరు చేసుకోవలెను.

వెల వ్యాకింగు పోస్టేజి సహా 12 అణాలు,
మేనేజర్లకి 5 నూత్రా, గోరోజనం, కుంకును పువ్వు, కచ్చకర్పూం ధర సహాయముగ దొరకును తంకిలిలాసం- క్రిమ్ రాజ్ అండు కో, కోలాకూర్ 256, వై. న. బాల్ రోడ్, మదరాసు.

నిష్ఠముగ తయారుచేయబడిన కార్తీయ బొమ్మలు.
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద పార్వతిలో దొరకును.
తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.
మేనేజర్, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద పార్వతి, 18, హుస్సేన రోడ్, మాంటూరోడ్ - మదరాసు.

తామర తయిల

కామర; కీట; పిడుగ గట్టి; దురగ; ఉంగరములకుంటి యట్టు; రకీకాయకు; ఇంద్రుడు బాడిపోవుట మొదలగు ఇతరరోగములను వాడగలము జేయగలము. వెల 6 అణాలు.
అమ్మతామరము డిపో, బొంబాయి లేక మద్రాసు

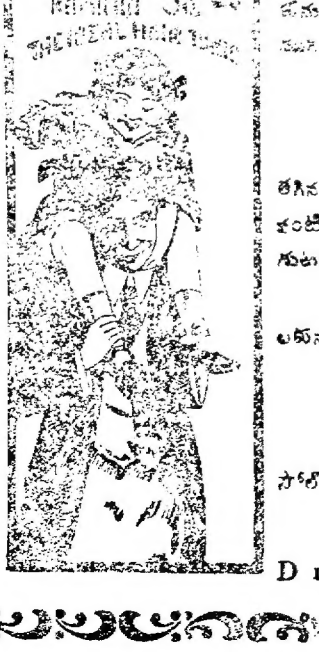
కామినీయా ఆయుర్వేద (రిజిస్టరు)

తల వెండ్రుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి బానిసి బాగుగా పెంచుటకు తగిన శక్తి తలనూనెయందు కలవు. చుంకును బోగొట్టును. కిరోమలుకు వట్టు కంటి మెర్రిదనము నిచ్చును. మొదలగునవి చాలవల్లదనమును కలిగించును. పని మొదలగుటకు కండ్లకు కంఠు మాలిష్యమును బోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును.

కామినీయా ఆయుర్వేద తలనూనె అన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. శ్రీలమకు పురుషులకును, పిల్లలకుండుకీ పురుషావధారము మొనరిం చెనది.
చేడు పీచి నుపయోగించియూడును.

తల ఒకబుడ్డి 1.0-0 వి. పి. చార్జి 0.5-0 అణాలు.
మాతుబుడ్డు 2-10-0 వి. పి. చార్జి 0-12-0 అణాలు.
వి. పి. చుణ్ణియార్ద్ర కుమామ రు. 0.2-0 ప్రత్యేకము.
ఆంగ్ల యిండియను డ్రగ్ అండు కెరుకలు కంపెనీ,
155 బాబూబసీడు, బొంబాయి.

D 126 W 100.

గుంటూరుజిల్లా సంఘము

ముఖ్యతీర్మానములు.

జిల్లాసంఘాధ్యక్షుని లైన శ్రీయుత పున్నవలక్ష్మీశారా యణగారి స్థానే శ్రీయుత అంచె శివయ్యగారిని అధ్యక్షుడుగా నుండుటకు తీర్మానించడ మైనది.

శ్రీయుత దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి స్థానే కార్య నిర్వాహకవర్గముతో శ్రీయుత శరణు రామస్వామి చౌదరిగా రిని యేర్పాటుచేయుటకు తీర్మానించడమైనది.

ప్రాతగుంటూరు జిల్లాసంఘముయొక్క ఆస్తినిన్ని రికార్డును యీసంఘమువారు స్వాధీనపరచుకొనుటకు తీర్మానించుచున్నారు.

గుంటూరులో జరుగబోవు అస్పత్యత నివారకకళవారికి జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘమువారు 300- మానువందలరూపాయలు విరాళముగా తోసంగుటకు తీర్మానించడమైనది.

జాతీయ విద్యాలయములకు ధనమును గ్రాంటుముల మును జిల్లాసంఘమువారు రిచ్చుచున్నారు. కనక విద్యాశాల దు సభ్యాపకులుగానున్న వారు బాలకుల బోధచేయు విద్యాపద్ధతులనుగురించి తీర్మానము తెప్పించుటకు యీసంఘమువారు తీర్మానించుచున్నారు.

మనజిల్లాలో పనిచేయుచున్న అందరు ప్రచారకులు ప్రతి పంచవస్త్రలలో ప్రచారము చేయుచు ప్రజలను అస్పత్యత పికాచమునుండి తొలగించుటకు ప్రచారకులు ఉద్యోగించవలె నని తీర్మానించుచున్నారు.

పీడరులను తమవృత్తులను మానుకొనవలయుననియు విద్యాధులను పాఠశాలలకు పోవలదనియు. కాననభ్యుదయ తమసభ్య త్వము వదలవలసినదనియు కాంగ్రెస్ వారు కాసింపినను ఇంతవరకు కొద్దియెదియే ఆవిధముగా చేసియున్నందుకు మిక్కిలి చింతిల్లుచు వారెల్లరు వెంటనే మానుకోవలెననియు, మానుకొన్న న్యాయవాదులు తిరిగి సన్నదులను కెయ్య చేయకూడదనియు.

క్యాన్ తీర్మానసారము ప్రతికాఖలోనుండు ఉద్యోగస్తులెల్లరు వెంటనే తమ ఉద్యోగములను మానుకోవలెననియు, వైవిధ్యముగా చేయనివారి భూములను ఎకరము జిరాంతి చేయ కూడదనియు అట్టివారికి గృహములను అడవి యియ్యరాదనియు వారికి ఉద్యోగిత్వా గ్రామములకు వచ్చినప్పుడు ఏమాత్రము సహాయము చేయకూడదనియు తీర్మానించుచున్నారు.

చీరాల, కేపల్లె, పల్నాడు, సత్తెనపల్లి, వినుకొండ తాలూకాలలో జరుగుచున్న కాననోల్లంఘనమును కాంగ్రెసుపక్ష మున నడుపుటకు ఆమోదించుటకును.

ఉద్యమప్రచారములో వ్యక్తులపై ప్రయోగింపబడు కా సనములను ఉల్లంఘించుటకు అనుమతి ఇచ్చుటకును.

గుంటూరుమండలములో, భూమిపన్ను అదాయపుపన్ను పుల్లరి చెల్లించకుండుటకు అనుమతించుటకును.

ఆంధ్రదేశముందు వైపులను చెల్లించకుండుటయ్యక్తులను కాననోల్లంఘనమును అత్యవసరము గావున అందుల కామోదించుటకును.

సత్తెన పుర జ్యుడిక్ అససామైటీయు ఉద్యమోద్యేత ములకు వ్యతిరేకముగానట్టియు ఉపన్యాసములుగాని చర్చలను గాని జరిపి అందుకై అసహాయవాదులు కిక్కిపొవినవారు అట్టి పుపన్యాసములను చర్చలను ఎల్లరు ఆచరించుటకు ఆమోదించుట కును, ఈసభవారు రాష్ట్రసంఘమునకు సిఫారసు చేయు చున్నారు.

మహాత్మా గాంధీ

ఇది ముఖ్యతైలిని వచనరూపముగ నూతనముగ ననేక వివరములతో రచింపబడినది. ప్రతివారును చదువవలసిది. ఇందు మహాత్మా జన్మ జీవితకథము కూడ బొందుపరుపబడి యున్నది దీని వెల రు. 0.8-0 మాత్రము. 12 ప్రతు లొక్కసారి గొనివెయ్యడం రు. 8. పోస్టేజి నియమా కలసియున్నది. క్రింద విలాసములకు వ్రాయుడు.

(887) ఇచటూరి పినా ముఖ్యగర్భ, కాకినాడ.

నేత్రేంద్రియము - దీనిసంరక్షణ.

ఇది యొక కొత్తపుస్తకము.
కన్నలున్న ప్రతివారికి ఆవ్యావశ్యకము.
వెల పోస్టుగాక రు. 0.4-0.

(3197) వల్లూరి పద్మనాభరాజు, కాకినాడ.

గాధి పీఠములు

స్తాండ్యుభేరరువ్రతక యిటుల వాయుచున్నది :

గాంధీ ప్రస్తుతావసరములకు పనికివచ్చినవాడు. ఇప్పుడు ఆయనయే నాయకుడు. రవీంద్రుడు తనకవిత్వభోగిలో నోల లాడుచుండును. ఆయన ప్రభాతమున సుమధురగానము జేయును. గాంధీకి సంబంధించినది మార్పులొనర్చు భారతదేశము. రవీంద్రుడు నకు ౩ వలసినది ఆత్మవిభావము. గాంధీ భారతదేశము ముందు స్వతంత్రదేశమైన పితవ ప్రపంచములోని జాతుల కన్నిటి కి గురువు కావలెనని కోరును. ఆ సందర్భ విషయములలో నెట్లో విచిత్రముగ స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించి, భారతదేశము తనయొక్క కాస్తాద్యముల శక్తిసావధ్యములను వెల్లడిజేయును. రవీంద్రుడు తన ఆత్మీయపంచములలో సుఖ సౌఖ్యభారతమును నిర్మించుకొనుచున్నాడు. గాంధీ నిత్య జీవితమును సమంజసును. రవీంద్రుడు మానసికపీఠుల సంఘటించును. మానస, జీవితములు రెండును తత్వనిదర్శనములే. కాన నిద్రయను కావలసినవారే. జేతయ పున్న ర్భామునకును, దైవ తంత్రమునకును యిద్దరును ఆసక్త్యమే. ఆరెండుకత్తులను భిన్న స్వభావము గలవి మాత్రమే. గాంధీ, సుధీరుడగు తపస్వి. రవీంద్రుడు అమృత ధారలా లికించు కవీంద్రుడు. ప్రపంచవిభాగి గాంచిన కవీంద్రుడు దేశమునకు మహావిభావణంబు యగు. స్వాదర్శములకును విశ్వాసములకును అనుగుణముగ సంచరించు లోకోత్తరపురుషుడు, మహాత్ముడు. ఆయన మాతృభూమికి ప్రబోధకారకుడు, నిధివంటివాడు.

ఇద్దరికిని మానసిక భేదము గలదు. అయితే యేకీభవించెదరు కూడాను. గాంధీ అధికారమును చలాయించగలడు. రవీంద్రుడు అందులకు సమ్మతించడు. గాంధీ ప్రభావమున ప్రేమా సమన్వితస్వరూపమును జేయును రవీంద్రుడు ప్రజలను సోఢ కారణమై యుండవలసినదిగ కోరును. ఆయనను గాంధీ యుయ్యద్ధ శుమీ సత్కారమున యుద్ధమేకదా? గాంధీ రవీంద్రుని, దేశమునకు మంచిపాతవును జెప్పవేరవాడనుచున్నాడు. "మనము సన్యాసిమంత్రముతో స్వరాజ్యమును బొందజాలము." గాంధీ, మంత్రము నుపదేశించుచున్నాడు. మంత్రమేకాక జీవితోపయోగముగ, ప్రత్యక్షప్రమాణమైన తపస్వతంత్రమునుగూడ జెప్పియున్నాడు. గాంధీ, సమాజమును నిరోధించి ప్రత్యేకముగ నుండుటకు తగినకారణము గలదు. "సహాయనిరాకరణము, యింగ్లీషు పరిపాలకులతో వారియిష్టము వచ్చినట్లు సమాజము జేయకుండ, మాతో మామిష్టము వచ్చిన వరకులపయి సమాజము జేయుచున్నాము. మనమాపదమృతులనుగుట కంగీకరింపరాదను." రవీంద్రుడుగూడ నిట్లేజెప్పెను. "భారతదేశము తనకు దాని స్వాతంత్ర్యముజేసికొన లేకున్నది. తొగముజేసి ఆత్మ పారిశుద్ధ్యము జొండటలేదు. అందుచేతనే అన్ని విధములనున్న విఫలత బొందుచున్నది. ఇతరదేశములవారితో సమానస్థానము లేకపోవుటచే వారితో సమానముగనుండి, వారిని కలసికొనినపుడే మియు సమాన్వలభమును బొందలేకున్నది. సమస్తభావలకును కాగకులైన యింగ్లీషువారినుండి తప్పించుకొనుటకు ఎంతటికీ శలత్వమును దౌర్జన్యమును పనికికావు. వారితో సరిసమాను లై నప్పుడే, యెంతటిచే మహత్మున్నను, పోరాట మంతరించును". గాంధీ రవీంద్రులిద్దరును ఎటుల నొక్కరితే చెప్పుచున్నానో తిలకింపుడు.

"భారతజాతీయత ప్రత్యేకమైనదిగాని, హింసాకరమైనది గాని, వివాదకరమైనదిగాని కాదు. అది మతసంబంధమైనది. స్వేచ్ఛాయక మైనది. అందుచేతనే 'సర్వేజనా స్సుఖినో భవంతు' అని కోరుచుండెడిది. మానవప్రపంచమునందు కుటుంబచే వారికోరికలై చచ్చుటకు ముందు ఆసలు జీవించుటను భారతదేశము నేర్పుకొనవలయును." ఇది మహాత్ముని నునిశ్చితధీరవాక్యములు. ఆయనకు దేశస్థితి బాగుగ దెలిసినది. కవీంద్రుడు సయితము కల్పనాశక్తితో, మహాత్ముడు కనుగొనిన సత్యమును కనుగొనలేక పోలేడు. గాంధీ కంతకును హృద్గోచరమగును. ఆయనచేసిన వస్త్రదహనము, సగము మతపిచ్చి యని యనవచ్చును. కాని చక్రము మాత్రము నానాటికి సద్వినియోగము గాంచుచున్నది. చనము చేతుగల్గినది, రవీంద్రుడును జేతయొలును గూడ గాఢముగ నాలొలించి తమకు నాము పరిశోధించుకొనెదరని, మహాత్ముడనుకొను నటుల ననుకొనుటయే. ఆకలిచే బాధనొందు లక్షణకొల్పిప్రజలు ప్రాణము నిల్పుకొనుటకై ఆన్మయడిగెదరు. వానిల కెవరియ్యును? వారలకువారే సంపాదించుకొనవలయును. కాయ కష్టము జేసినగాని అది దొరకదు. ఈ ఆకలిబాధయే భారతదేశము చక్రమునిప్పుటకు కారణమైనది.

కాని రవీంద్రుడు యూరపునుండి వచ్చినపిదప భారతదేశ స్థితిని జూచి నిశ్చయమైపోయెను. "దేశములో ప్రేమముల ముగిసిన విచిత్రముగ ప్రబోధము కలిగినదని నేను తలచుచున్నాను. నేను ఆదేశములో నుండగనే యీవారై వింటిని. నాజన్మభూమిలో స్వాతంత్ర్యసంతోషవంతమాయతము వీచుచుండునని నే నెన్నెన్నియో యూహల జోతిన. కాని వచ్చిచూచేవరకు నిర్విణ్ణుడనైపోతిని. అంతటను నైకి కనుబడిని, అంత గర్భితమైన మానసికభారము గాన్పించుచుండెను. మరింత భయముగను అపాయకరముగనుండెను." "విద్యార్థులు రెండును వికసింపక చెప్పినది బిచ్చుకొని లొంగియుండవలెనని దేశములో ననుకొనుచుండిరి. ఎవరు చెప్పినది బిచ్చుకొనుట? ఎవరికి లొంగుట? మంత్రము నంగీకరించుట, సంపూర్ణవిశ్వాసమునకు లోనగుట." "ఓదో ఊరుచేరుచేసి ఒక చెడ్డఃథిని స్వల్పమగు భరతే సంపాదించవచ్చునను ఆస వెట్టుటచే, బహిష్కారస్వతంత్ర్యముచే, మానవుని ఆంతఃస్వాతంత్ర్యము నుభయముగ ప్రచ్ఛన్న మగుచున్నది." రవీంద్రుడెంతయో వేధబొంది యిట్లుచుచున్నాడు. "ఆయన మన కర్మగురువు. భగవద్దత్తమగు సత్యబుద్ధితో తనసంజేతమును దెల్పునపుడు పూర్వాశ్రమములలో పీఠ గురువులు చేసినట్లు, దేశము లోని వివిధశక్తులుగలవాళ్లె నాహ్వానించి తమతమవిధములకు ఈనూతనమహాస్పష్టితో వికసింపజేయుమని యేల కోరగూడదు? అట్టిపని జరుగుటకై యిదియే మంచిసమయము. ఈవిషయములలో మాత్రమే మహాత్మునిభావము సంకుచితమై పోయినదిగదా!" రవీంద్రుని నునస్తాపముచున్న, ఉద్దేశ విఫలత్వమున్న యేమో మనకు దెలియగలదు. ఆయన ఆత్మవికాసముతో మాటాడును. ఆయన ప్రస్థించుటకు గాని వాదించుటకుగాని వచ్చునని గొంతు కట్టిచేయుటయే. ఆయన యింక కొంతకాలము చేచి యుండవలెనని చెప్పుటయే. ఇంత కాశిన్యనిష్ఠసమయములో ఆత్మ జీవించి యుండుట చాల దుర్లభము. ఇప్పుడు స్వాతంత్ర్యమునకై సంఘోష మున్నదని గాని, అందుకు అనుగుణ్యమగు పరిస్థితులున్నవని గాని, ఆయన తలంపడు. "మహాత్ముడు ప్రేమభావములన దేశముచే ప్రేమింపబడుచున్నాడు. ఆ విషయములో మనమందరూ ఓడిపోతిమని ఆయన పాదాకాంతులము కాకవచ్చును. సత్య ప్రేమలు రెండును కాస్తే తిహాసములలో గొప్పపని చెప్పుటయే యున్నది. అవి ఆయనయందు మూర్తీభవించినవి. అట్టి కాశ్యత సత్యము మనకండ్లయెదుట ఆకారమును దాల్చినచో ఆ నిమేషమే మనము ధన్యులమగుదుము. అట్టి సమయము తెచ్చుచో అరుదుగ వచ్చును" మొట్టమొదట గల్గిన విఫలమనోరథము పితవ అనుభవముతో గాన్పించదు. మహాత్ముడు ప్రేమావిరూపకుడై తదాకామును దాల్చి నిశానమై యున్న దేశమునందు ప్రబోధము గావించినపుడు దేశమున కెంతయో నేపతేన వనవచ్చును. కాని స్వరాజ్యనిర్మాణమునకు ప్రజల కృషియు, కాలశక్త్యధియు, యంత్రాయక్త విచేతన భావములను ఆశయు, భావావేగమును గావలయును. అనగా దేశ మంతటను అన్నిశక్తులును అన్నివిధిల సమస్తవిధముల పనిజేయుచుండ వలయును. భారతదేశములోని యీమహాత్మునిద్దరియొక్క సంఘర్షణములన నుద్ధవిల్లపలసిన జదియే. కవీంద్రుడు భాసిల్లికొనిగూర్చి సంక్లిష్టము గావించును. అతివాదమోక్షసూరితో మహాత్మునివై నేన మోహించును. మనలగూడ నట్లేతేయుమనికోరును. ప్రభాతకాలమున పక్షిణము ఆకాశమునకెగురుచు గావించు సంక్లిష్టముల నాయన కన్నుల గట్టునట్లు వర్ణించును. ఆయన యింకను యేమని వ్రాయును. ఈ పక్షులు పక్షుల తెచ్చుకొనిన ఆహారమును దిని నిడించి రాత్రి యంతయు కూడుకొనిన కక్తితో రక్కలలో క్రొత్తరక్తము ప్రవహింపజేల్లకారులేదియెగురును. భారతాకాశము క్రొవెనున్న మానవ పక్షిణముల నిద్రపోవుచున్నట్లేక నులపాముగ లేచును. అట్లు సర్వకాలము లక్షలకొలది లేచియెనయెందులకదా మూర్ఖులైన నొందుదురు. ఆ దుర్దేశను అనుభవించిన గాని తెలియదు. ఆయనకుసాధ్యమైనట్లు, కలియని గానములచే ఆ బాధ పోజాలునా? లేకున్న యుద్ధము వచ్చునని మహాత్ముడనును యుద్ధము వచ్చినపుడు కవి తన గాన దైఖిని మోపిజేయవలయును. న్యాయవాదులు లారి పోర్టులను జూడగూడదు. విద్యార్థిత్వ ప్రకముల జెనునగూడదు. ఇల్లు నిప్పుంటు కొనినపుడు ఇల్లలో అందఱును దైటికిపోయి తలయొక జాక్కిన నీళ్లనుపోసి మంట చల్లార్చెదరు. ఈసందర్భమున చక్రము త్రిప్పుమని చెప్పును. అతి నిజముగ పవిత్రమైన కాలచారణమే కాని ఇట్లు దానివై అంతగ నొక్క చెప్పుగూడదు. దానినే అంతగ చెప్పుటవలన అంతయుపాడై ఆసమస్యడిపోవును. ఎట్లయినను

చక్రమును కవీంద్రుడు సమన్వించునట్లు చేయుటకు మార్గమిది కాదు. అది నిర్బంధించుటకదా?

అది నిజముగ యుద్ధమే. స్వరాజ్యమును సంపాదించుట యనగా విజయ సంరంభమే. అట్టి జాతీయసంరంభము లో నందరును తమతమ శక్తుల వినియోగింపవలయును. అదియే రవీంద్రుడు అన్నివిధముల సూచించునది. స్వరాజ్యమును నిర్మించుటకు ఆర్థికకాస్త్రవేత్త లెక్కలన్నియునుజూపి, ఆ పనిలో తనయోచనను జూపవలయును. యంత్రములపని దెలిసినవాడు తాను జేయగలవనిని జేయవలయును. ఇంతియకాక విశ్వాసంతులు, రాజకీయవేత్తలు అందఱును గలసి యీ సమస్యను పరిష్కరించుటకు సర్వశక్తుల వినియోగించి పనిచేయవలయును. మహాత్ముడు తలచెట్టి కాశ్యసాధనమునకు ఒకమంతయు పరిపూర్ణాత్మతో యోగముజేయవలయును. మహాత్ముడు తలచెట్టి న సెలలో నేపైన లోపముజేసెనా? ఆయన సంజేతము నిచ్చుటలో నేపైన లోపముజేసెనా? ఈ ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరముప్రతిభవించును.

పిల్చు

ఆంధ్రభీరు, కోడేను సన్యాసరాజు కె కట్రాజుగారు దయచేసి మార్గంకీర్తనములు గావించి యందుకూ సోమ రాజగారి యాశమాన్యముగ్రింద గొప్ప సభజేసి ఆ మామోద్యమమును గురించియు, కృషిని గురించియు సభ్యుల, స్వాదయములు సంశయించునట్లు గొప్ప యుపన్యాసము నొనరించి, మహాత్ముని జీవితమును గురించి మంగిళూడి వెంట కర్మగా రుపన్యసింది.

మరునాడు రాత్రి స. రాజగారి యాశమాన్యముగ్రింద గొప్ప సభజేసి ఆ మామోద్యమమును గురించియు, కృషిని గురించియు సభ్యుల, స్వాదయములు సంశయించునట్లు గొప్ప యుపన్యాసము నొనరించి, మహాత్ముని జీవితమును గురించి మంగిళూడి వెంట కర్మగా రుపన్యసింది.

తెలుగునుండి జాతీయ విద్యాలలోపాఠ్యాయుగా పాఠ్యపాఠిగాడి స్వరాజ్యనిధి చున్నకోర్టు దయచేసిరి. తుమ్మలపల్లి పాపయ్యగారి కుటుంబము మా గంగి నూపడ చారు రూపాయలు, ఈ శ్రీరాములు గారు రు గెర గు థె యెనిమిది రూపాయలును ఈ చందాస్యగారు రు ౨౦ ఇచ్చి రూపాయలు

తుమ్మలపల్లి కృపా భనుగారు మేడ ప్రకేత మహాత్మ్యం సందర్భమున స్వరాజ్యనిధికి యెనిమిది రూపాయలు చదివించిరి. కూర్మలకు మాలమా దిగలకు వెసి నాలుగువేలవండి వేదపాదలకు పిండివంటల ల అన్నదానము సమృద్ధిగా చేసి సత్ప్రకారాలకు మృగద గ్గుకు లైరి

పూనునాడు రాత్రి కలాలీ, కును ఇతర కూర్మలకును జాతీయ పోలిసెట్టిగారి యింటివద్ద శ్రీ గోపేటి పీఠాజుగారు ఉద్యమిషేధముగూర్చి గొప్ప యుపన్యాసము చేసిరి. వేంకట కర్మగారు గాధిగారు గుజరాతులో ప్రారంభించి పోవుచున్న మహాత్మ్యమును గురించియు మహాత్ముడు దీక్షల సుధ ల పవిత్రమైన శ్రీమద్భగవాన్మండే యనియు స్వరాజ్యము కలక దేశంబు కడపటివారముగా వచ్చుటకు అర్హులెరియు లేవనియు నుదాహరణములతో బోధించి అందఱు మహాత్ముని యాజ్ఞను శిరిపాపించి చేయవలసిన దినియు నుపన్యసించిరి.

పాటివెట్టిగారు వీరు కలాలీలు. వీరు చిర కాలమునుండి యికారా పాట లేర్పితిగా కలవారు. ఈ సంవత్సరము మహాత్ముని ఆజ్ఞను అనుసరించి రూ ౨౦౦౦ ల లాభించగల ర, గో గ్రామముల పాటలను మోనిజేసి కుమ్మలకు మార్గ దర్శకులైరి వీరు యీ గ్రామంలో తమ కులకట్ట దొర్పించి కులా పడుచున్నాం. (ఒక విశేషి సంధి)

లకవరం:—దుర్మతి సం॥ కా॥ క 12 స్థిరవారంరాత్రి మంగిళూడి కామేశ్వరరావుగారు ఈగ్రామమువిచ్చేసి, శ్రీ శ్రీమ లింగేశ్వరస్వామివారి ఆలయంయెదుటను, విభులంగానున్న గో భీరంగానున్న పుషన్యాసముయిచ్చివారు. అందువలన ప్రజలలో కొంత కడలిక కలిగినది. సదరు సభకు సుమారు 500 మంది శ్రీ పురుషులు వచ్చియుండిరి. గావసంభూముమాడా యేర్పడినది 40 మంది సభ్యులు చేరిరి. తిలక్ స్వరాజ్యనిధికి ప్రబంధభాగ్యక్తి విరాళముల నిచ్చిరి. పిదప విదేశవస్త్రదహనము గావించబడిన, నాటిసభకు మహాత్ము గాంధీపటమే ఆధ్యక్షత వహించి యుండెను.

జూ బు లు

రైల్వే కష్టములు

ఇకాదు సదరక మహాశాస్త్రీ రైల్వే ఏజెంట్ గారి
చాయ్వుటవుక్ మద్రాసు.

అయ్యో, కా ప్యామర్తమునలను ఇరవయ పదు కష్ట
ములను చూచియు రైలుప్రయాణికుల కష్టముల మీద వివరింప
బిందుచున్నాను. ఇంటర్ మిడియేటు, మాడరగ్గాను ప్రయాణికుల
కష్టముల చెప్పి పేర్కొనలేదు. అది కాక 7 గంటలకు కంట్రా
క్టులందు బయలుదేరుటకు ప్రయాణికులకు భోజనముపాయ
ములు లేవు. మధ్యరాత్రు భోజనము చేయటకు బండి మధ్యస్థాన
ములలో కొన్ని నిమిషములన్న వాటిగా ఆగదు. కొన్నిచోట్ల
భోజనానికిగాని ఫలహారముగాని దిగిలే చిల్లరలేదని తన్నా
నూడ దబ్బు లాగి దిగి ప్రయాణము చేయ అత్యంతవాస్తవ
మాలాన దబ్బు పైసలూడా అవుతుంది. అట్లానే జోకములు
నూదూతులూ చూచిరాను. కనుక మీరు విచారింపి యాకస్ట్రా
లెక్సింగి కొంచెము ప్రేమ మార్పుచేస్తారని నమ్ముచున్నాను.
నూదూతులూ యింకా 15 నిమిషములు మెయిలు ఆగుటలు
చేయవలయును.

వి. వెంకటసుబ్బయ్య.

కొరకకాగ్యదర్శి టిరుగుబ్బు మర్చింపు ఆగిను
కరదా మర్త్యపునఃపిత్తి, మద్రాసు

ఆర్యవైశ్యమహాసభ: ఆధ్యక్షులు.

దిగభివృద్ధిమున బహుభావు మహాసభ కథ్యక్షులగ
హాజరయిరాకగివాది యాదవయల నని మీరు వాదించుట
కుభిజాచకము. రైల్వేసంఘ మెప్పుడు స్వరాజ్యసిద్ధికి తమ
ప్రాణముల వైస వేసింది శ్రీ కృష్ణాపామేష్వరి యమంగు
త్రులులకి సార్వకామమును సంపాదించుటో యప్పుడే భారత
తేజాభాగ్యలక్ష్మికి పన్నుతోరణములు కట్టెడు సమయ నిశ్చ
యము. ఆకాడే స్వరాజ్యలక్ష్మి బంగారుసంహారము సద్ధింపి
భారతీయులకు బంగారాభివృద్ధిచేయు లాగును.

ఇకను స్యవినయము యిందుక చెప్పకలసివచ్చినందు
లకు మీరు పన్ను తీయించెదనని నమ్ముచున్నాడను. రాజావుసభ
కథ్యక్షులగ నియమింపబడుటకు నానామము నూచింపబడింది
మీయందుగల స్వరాజ్యాభిలాషయే యిట్టిమానవల కడవిచ్చిన
దని నమ్ముచున్నాడను. అయిన సద్ధిపదవికి నే నుద్దేశము కాని
నాంతురిరాళ్ళ నాకు బోధించుచున్నది.

ప్యామర్త్య యజ్ఞమునకు నామరీతును పాలిస్తుగ
నిచ్చియజ్ఞమును పరిపూర్తిచేయునట్లును నేనెప్పుడనేయని విన్న
వించుచున్నాడను. ఇదివరకు నాచేరును నూచించిన మహాశయ
లకు నా కృష్ణాభిలాషకందనముల వేసింపుచున్నాడను.
ఇకను నానామమును నూచింపకుండుటగాని మిమ్ముప్రార్థించు
చున్నాడను.

మొత్తముమీద మీరు మీనియమకథ్యమును ముగించి
పోక సభను జయప్రదముగ జరిపి రైల్వేల మజోధివ్యములను
లోకమున కెట్టింది స్వరాజ్యస్థాపనకు సాధనము రాజావు
కాంతియే మగు కానవోల్లంఘన మను తిరుకటానునందు
ప్రాణముల వేసింప సంకల్పించు రని సాష్టాంగబంధప్రణామపు
శ్చరణముగ తమకు విన్నవించుచున్నాడను.

గోనుగుట్ట వేంకటసుబ్బయ్యులు.

ఏదెన్నిప్రజల కష్టములు - యువరాజు రాక

పల్లికిలే కోర్టువారు యేదెన్ని గురించి యీ వెలలో
ప్రచురించిన పత్రములు చాలవరకు యథార్థములే. గోరాజు
తల్లలోనిది నూ, యేదెన్నిలో చేరియున్నదియు నగు యలవం
డివి:ను యేదెన్నిదివిజు లగు పోలవరం, వోడనరము దివిజుల
కంటె బహుచేస దివిజనయియున్నది. దివిజుల నందు ముహూ
తరువందల గ్రామాదు లున్నది. మొత్తముమీద పది పదిహేను
వేల యకరముల భూమి సాగరుచున్నది. సాగుదల యగు
భూమిలో నూటికి తొంబదిపాళ్లు మెట్టపాక. మిగిలిన పాదగు
పల్లములను ఎక్కడచోరాము న్నూధారముమీదనే యాధార
పడియుండుట వలన సంకీర్ణధారగా వర్షించు యోగ్యములువుట
యందో నాభూములు దీర్చు లయి:ను పంటకాలము నాటికి
రన్న ములేమలే న్యాదలపంట లాగ నామములందుఅరుదు. ఇందు
వికసంకు జనులు కొందఱు, కోయలు, కమ్మకలై యున్నారు.
కా రవాణాకేసు లగుటచేతను భూములయిన సాగరంబిములు
గలదిగాక కాళ్లు, కుప్పలు, కొండలతో నిండియుండిన భూము
లగుటచేత భూములలో నుండు చెట్లచేమను నరికి యేగొని
నొందియో యాచెట్లచేమను నరికి కడుపు కట్టుకొనిరాక

సాగుచేయుదురే కాని వాకంబున వారు పడిన క్రమత కలుగ
లేదు. అందులకు లభించుటలేదు. కాలముంతయు కర్షణముగానుండి
తేకము కెరెనలను పూరా కంటలు పండు కాలములయంతే
యిచ్చట పంట లయికారు ఏకములకంటె కెక్కురగ నుండవు.
ఏదికి కారణమేమన భూములు బహులా నిస్సారములు గలవగు
టచేతను, సువప్రకారములు గాగ మిట్టపల్లములు గలవగుటచే
కొండలమీద వర్షించు కర్మ మంతయు నేర్వభూముల గుండా
ప్రవహించిచేసిన మందమహాత్ములు నేర్వములతో సహాకుడిచి
వెట్టుకొని కాలువలకు పోవుచుండుటచే చెట్లిన నేర్వములయిన
అక్కడకడచ్చు ముండుటలేదు. సంకీర్ణధారల మంతయు ఏకో
య ప్రజలు పండించు కంట లాగివెల కాలమైన పూర్తిగా
తిమిటకు చాలవు. కేక్కిని కాలములందు వారలు ననముల
యంగు అట, అలములతోడను. కందములపూర్వముతోడను,
చెట్లనుండి గీడుకొనిన కల్లుతోడను తమ కడుపుమంటను
కాత్రినవచ్చుచును.

తేటి కాలుకొందు సంస్కారములనుండి నామయ
వారు ఏకముల పంటలయిన లభించుటలేదుచే ప్రజల తంతయో
దీదలయి, కూడు, గుడ్డెము లేక మలములమును తమ లేక
ముల వెట్లు కడపుకొనుచున్నాలో నా సర్వకర్మమనే యెరుక.
అట్టి తేటి నేడేకో సకాలములయిం దీప్రాంతముల వర్షించినను,
నేర్వము చేయటకు వారికి పశువులు తేనెపింసను, వ్యవసాయ
వెట్టులకులకు దెట్టులేకుండుకే కలనను తమ తమ భూములను
దీర్చుగానే యుంచిగాని నేర్వము చేసికొనలేకపోయింది. ఏ
కొలదియిదిగా కొన్ని భూములను నేర్వములచేయడ మన్న
తనకు నచ్చిన కలవులలో తమ లేకపోవటము గలచుట
కష్టముగానున్నది వారివారి గొడ్డుగోడల నమ్ముకొని జీవించిరి.
ఎక్కువమంది జనులు తమ దీర్ఘ భూములలో, రామచంద్రపుర
ము, పెద్దాతూరు, అమలాపురము కర్నూరు వెల్లిడి గ్రామాదుల
నుండి పశువులను మేపునై కూరికి తోలకొనివచ్చి కాటిని
మేపుకొనుచు యానట్లు దబ్బుతో జీవించుచున్నారు. కలవు
మిక్కిలముగానుండు కాలములయందును వేసికొనుటలయందు
వారికి త్రాగుటకొనని ఏర్పరేయి, తిమిట కన్నములేకయు
నాకు తమ కడుపుమంటను కాత్రికొను చేరు తెనువులేక పశువు
లను కామకొని తినుచుండుటవలన నా ప్రజల కష్టద్రావధి చెప్ప
నది కానిది.

పంటలులేనికాలములందు వారి లేకపోవట వారివారి
గ్రామసమీపాదులందును ఫలకృషిములు అనగా చింతల,
కుంకుమ, మిరియలు, కంకలు మొదలుగాగల వారికి ఫలము
లను యికారా పన్నును, గవర్న మెంటువారికి చెల్లించి, యా
ఫలకముల యెక్కువ కమ్మకొనుటవలన అవచ్చు కొలదిపాటి
సామ్యుతో కలవుకాలములయిం దొకపుటలయిన యిన్ని గంట
ఏర్పి దొరకుట కనకాకము లగుచుండెడిది.

కాని యీ సంకీర్ణధారమేలాగో ప్రభుత్వమువారు వారి
నాచెట్ల ఫలితముల ననుభవించినారు ఫలకృషిముల యెక్కువ
మొత్తములకు వేలములు వేయించియు, భూములకు యికా
రాల తీయించి కాస్తీపన్నులు కట్టుటచేత నా ప్రజలు పొందిన
సంక్షోభ మింతింతయిది తన్ను నలవికాదు. వారి గవర్నమేవార
జము లన్నాలో వారు నివసించు గుడివెలకు సాతీకాకుల కంటె
కెక్కువదననములేదు. నాకు త్రాగుటకు వారు పాకలెన్నియు
అవకాశము లున్నలే. కంట సామగ్రియైన కుండులు తప్ప వేరు
విభములకు పాకలు వారికి లేవు. చలి మిక్కిలముగా నుండు
శీతకాలములయందు వారలకు కట్టుకొనుటకు శీతరాగభు
జనించ లేక కాకలిం బట్లు కెక్కువదననే యుండుటవలన
దొక్కొక్కప్పుడు వారలు నిడించు సమయముల యందు
అన్నిటివల వారి ప్రాణములనును భంగము కల్గించుదును.

ఇట్లు వారు దర్శితావస్థచే బాధపడుచుండినను, వారు
సర్వకామము సాధింతులగుటచే, దొంగతనములకుగాని జోపిడు
లకుగాని బయలుదేరక అన్నపానీయములు తేకున్న ను గవర్న
మెంటువారు విధించి యికారా పన్నులను ఎట్లు కష్టములమీద
చెల్లించుచున్నాలో నా సర్వకర్మమనే యెరుక.

ఏది యెట్లున్నను వారుపోసిన యామహాశయము మీరు
పోతుక మానదని మొండి దైర్యము కలిపించి ప్రయత్నమన్న
సాపమా కోయలములకు "పులివీర పుట్ట వచ్చినదన్న" ల్లాక
క్రొత్తపన్ను వచ్చింది. అదేదేక "యవరాజుగాని అవ్వన
భంతును చందా భయమున నా ప్రజలు తమ గొడ్డుగోడముల
నమ్ముకొనియొక విధించిన చంచాల నిమ్ముచున్నారు.

అన్నమో రామచంద్రా యని పరికించు నాపము
నుండియో, యవరాజుగమనమునకు చంచాల కమలాచేయటం?
యవరాజుగాను యిండియో కేలేంచి యిండియట
దుఃఖములను బాపి, దర్శితావస్థచే బాధపడుచున్న దీదలకు,
నన్నునక్రతావముల గావించియో కుట యేలెరుపో వారి
కడుపుమంటను కాపనముకట్టిన యిప్పుట్ల యవరాజుగాను
యిండియారు వచ్చింది సార్వకమగును.

అధికారులు కిరాయితీపే చెట్టును నింకలు, వివోద
ములు, దిండులనే గాక యేదెన్ని గ్రామాదులను, దర్శితావస్థచే
బాధపడుచున్న ప్రజలను కూడ చూచిన వారు యిండియారు
వచ్చినది సార్వకమగును.

నిద్రపనమెట్లు తిమ్మారావు.

కాంధువముని - మద్యపాననిరసనము

గుంటూరు పునాధువమునకు నేను అనంతపురము
మండలమున కాంగ్రెసుపక్షమున ప్రబోధము గావించ సంవారము
నేయందు హిందూపురమున కిరువదైవ్ దూరముననున్న 'మదక
లిం' యను గ్రామమున కే గిరి ని. అచటి పాతలు మద్యపాన
నిరసనోద్యమమును జయప్రదముగ కెందుమాసములకాలము నిశ్చ
హించియుండిరి. త్రాగినవారికి వర్తకులు సరకు లమ్మరాదనియు
వారి కెవ్వరును పనిలోనికి రావలకుండదనియు కట్టుదిట్టముల
నేర్పాటుచేసికొనిరి. కాని యిటీవల కొందఱురాజులకు వం
దలు పగులకొట్టుట మొదలగు కుంటుపనులచేసి పరిశ్రమకముగు
కుద్యురమును కేకేరియు చేసి యధికారుల యగ్రహమునకు
గుడ పాలెరి. అందుచే ప్రయత్నము లాగిపోవుటయు పంచ
ములలో గొందఱు మొండిపట్టుతో త్రాగ మొదలిడుటయు
సంభవించెను.

ఇట్టిపరిస్థితులలో నే నటు కేగిరిని. అప్పటికి కెందుదినము
లకు పునాధువమునకిటి మాదిగవారికి గురుదేవు 'కాంధువము' యను
పామివారు వచ్చి విడిచియుండిరి. అప్పుడు శ్రీరామ
మల్లురాయచెట్టిగారు కట్టా చిన్నపుగారు మొదలగు వర్తక
ప్రముఖులతో గలసి నేను పామివారిని సందర్శించిపోయితిని.
వారికి కెందు కెందెట్లు బండ్లును, ఒక గుట్టములుండియు, వాక
లెడికలను నుండెను. ఇరువురు జవానులను నిరువురు గుమా
స్తానులను నరి యిరిర పరివారమును మండియుండెను. అంత
మేము కూరాక వెలిగింప వారు వెలికివచ్చి కెందెట్లు గూర్చుం
డిరి. ఆనాడుకామలెట్టి పసిమింపెతో మె యుచున్న యా
తేజగ్గారిని లోప నారకు మహాశయము దని స్పష్టమగుచుం
డెను. వారి కన్నడము మాతృభాష గాన నందు స్వచ్ఛముగ
మాటాడగలరు. వాడు సంస్కృత విద్యగూడ కాగుగ నభ్యసించి
రి. తెలుగుభాష యర్థముతేసికొనగలరు. మఱియు వాడు కా
కాహరి (Vegetarian) వారి తో ముప్పరాయచెట్టిగారు
మందుగ కన్నడమున తమ గ్రామసరిస్థితులు వివరముగ చెప్పిరి.
టిదప నేను మద్యపానమునకును ద్రిటిపుప్రభుత్వమునకు గల సం
బంధమును గూర్చియు గాంధీమహాత్ముని పరిశోధ్యమమును
గూర్చియు పంచముల హిందీరియు వారి వద్దరించుటకు గాధి
మహాత్ముగను కాంగ్రెసువారును చే యు క్రిపి ని గూర్చియు
వారితో ప్రసంగించిరి.

అప్పుడు వారు చాలసంతోషించి, తనకెవ్వరన్నను కూ
దిగవారివారు కన్నడదీ దిన మెల్ల పనిచేసియు జంతుహింస చేసి
యందరి వివిధాంగముల విక్రయించియు వర్తకులకంటె గూడ
కెక్కువ ధనమార్జింతుచియు, వారికి త్రాగుట మొలగు దుర
భాగ్యములు లేకున్న వెంటో భాగ్యవంతులగు నుండి యందు
రనియు పలికిరి. కావున వారి దురభాగ్యముల నడంచి వారిని
కానుపముట గురువుగారగుతమకు విభక్తకర్మమే యనియు
"అహింసాపరమోధర్మ" యను మూలము ననుసరించి జీవహిం
సను గూడ వారినుండి యాపమాపరత నని యొచించుచున్నా క
నియు వారు వెలవిచ్చిరి. అదిగాక వారు మైసూరు రాష్ట్రమున
సంచరించి యచట మద్యపానమును నిశోధించి మాదిగలచే ప్ర
మాణములు చేయించి వారిసంరక్షములు క్రైముడలతో మైసూ
రు ప్రభుత్వమున కింపగా నాయా ప్రజేకుములందు ప్రభుత్వము
వారు దుఃఖము రెత్తిచేయించినియు తెలిపిరి.

అప్పుడు నేను ద్రిటిపుప్రభుత్వమునకిటి యువార స్వభావము
గలదికాదనియు, వారికి ధనమే ప్రధానముగ.టచే నిట్టిస్పష్టయర్థ
ముల చేయువాటి నాటకపటముచుండుననియు పలికిరి. అంత
వారు మద్యపానవికాచమును సంపూర్ణముగ తిరిమిచేయుదు నని
యు, తమ కెవ్వరన్నమనే తమకు సర్వాధికార మున్నదని తిరిగ
బలికెను.

పంచములు త్రాగుదుమాని కయోగ్యులగువారు రాట
ములతో నూలుచుండుట ప్రారంభించిన చాల శ్రేయోదాయక
మనియు నది యిప్పుడు దేశమున కత్యావశ్యక మనియు మున్నగు
విషయముల మేము తచింప వారు తాముగూడ నావినయమున
తప్పుక క్రిపిచేయుదుమని వెలవిచ్చిరి.

అంత కాంగ్రెసుపక్షమున మేము కర్వహించుచున్న స్వతే
కనక్రొధారణ మద్యపాననిరసనము అను ఏ కెందు కాంగ్రాభార
ములలో నొకటి పూర్తిగ మీదై మోపుచున్నామనియు వారి
నాదగలతో నిశ్చహింపవలసిన బాధ్యత మీకు గలదనియు నేను
పలుక, వారు చిఱునగవుతో తిప్పుకనిర్వర్తించెదనని వాగ్దానము
చేయ మేము వెలపుకొని నెడలివచ్చితిమి.

ఎన్న మను లేనిరికెని నిట్లు జుద్దువులను మరకర్తలను
గూడ రాజ్యాంగరంగమున ప్రవేశించి నిరాకరణోద్యమ మూత్ర
ముల నిర్వర్తించుట తమవిభక్తకర్మమని స్వీకరించుటయు
సన్యాసులెల్లరుగూడ చెరసాలలో తిపముచేసికొందుమని పోవు
చుండుటయు నాద గాంధీ మహాత్ముని యొక్కయు నాతని
యెవ్వరముయొక్కయు మక్కిన్వృత్తియు పరిశ్రతయు స్పష్ట
మగుచున్నది. మఱియు ఏదీర్చివచ్చాములు భారతభూమి స్వరా
జ్యము నచిరకాలముననే పొంది యాధ్యాత్మికతేజముతో తెలు
గొంద మన్నదని తప్పుక చెప్పచున్న కనుట నిస్సంకోచము.

కర్ల పాలెం లక్ష్మీనరసింహారావు.

3

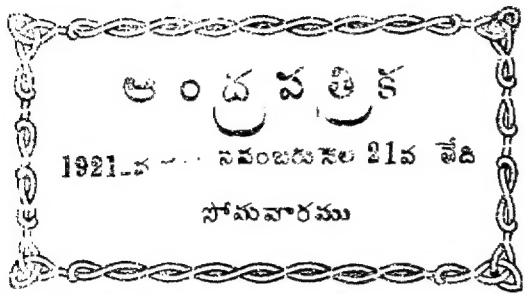
(ఒక విశేషరినుండి)

18 తేదీ చుధ్యాహ్నము దేశసేవాలత్పరులగు భట్టిప్రోలు
నూర్జుప్రకాశాచార్యగారిని దోషి యని నిర్ణయించి రెండుసంవత్సరములు
కఠినశిక్షకు విధించిరిని వ్రాయుటకు సంతోషముగ
నున్నది. దేశసేవాలత్పరులెంతవృద్ధి నంతవేగముగా స్వరా
జ్యము చేరువగుచున్నదని చోరనమునాగు ప్రశంసకుల కోచ
నీయము. రాజమహేంద్రవరపుల్లిలునకు వీరిని దోడ్కొని
పోయిరి.

కావలెను

ఆంధ్రదేశమునందంతట, ముఖ్యప్రదేశముల నుండి ఉపవిలేఖలు గావలసియున్నాడు. ఇట్టి వారినుండి వచ్చు లేఖలకు ప్రాముఖ్య మియ్యబడి ముందు ప్రకటింపబడును ఉపవిలేఖలుగా నుండ దలచినవారు మాకు తెలిపినచో వారు నిర్వహింప వలసిన పనుల దెలుపుదుమా.

సంపాదకులు, ఆంధ్రపత్రిక, మదరాసు.

అ హింస

బొంబాయిలో జరిగిన అల్లరులవలన నేర్పికాన దగిన గుణపాత మొకటి గలదు. ప్రజలలో ఉత్సాహాత్మికతయమునకు కొరతలేదు. సర్వరస్వరాజ్యసిద్ధికొరకు వారి మనము పరితపించుచున్నదనుటకు సందియము లేదు. తాత్కాలిక వైభవములును, ఉత్సవములును, వారి మనోభావమును బలపరచునట్లు నిశ్చయము. కాని, పైకి పొంగి పొరలేడి ఉత్సాహ శక్తి మును కోకుకొరణమున్నప్పుడు నిగ్రహబలముచే నడచిపెట్టుటకు, కొన్ని భాగములలో ప్రజాసామాన్య మింకను తగిన సామర్థ్యము నలవడ జేసికొనలేదని వ్యక్తమగుచున్నది. ఇతర దేశములలో బొల్చి జూచినగాని, లేక హిందూదేశము నంతే కొంతకాలముక్రిందట ప్రబలినస్థితితో బొల్చి జూచినగాని, నేటి దేశస్థితియందద్భుతమగు మార్పుగలదనుటకు సందియములేదు. మహమ్మదీయులలోనేమి, హిందువులలోనేమి ఇప్పుడు గలిగిన ప్రబోధ మింతకుమున్ను గాన్పించదు. అట్టి తేలి, సుప్రసిద్ధ నాయకులు కారాగృహముల పాలగుచున్నను, ప్రజల స్వాతంత్ర్యమునకు కలుషితముల సరోధము గలుగుచున్నను, దేశములో నల బడిగలుగక శాంతి వ్యాపించియుండుట మాతనోద్యమ ఫలితమని ఎంచవచ్చును ఇది చాలవరకు మేలే యున్నను, సరాకరణోద్యమము సామాన్య జరిమాణులతో సంతృప్తి జెందనేరదు. అహింస నవలించుట, కేవలము స్వరక్షణ లక్ష్యము కాదు. బలహీనతచే గాదు. అహింస మాతనోద్యమమునకు ప్రాణమువంటిది. మాతనోద్యమ బలమునకే, అహింసావలంబన నిదర్శనము. అహింసతో బలలేకొండ, స్వరాజ్యము బడయ వీలగును. లగిలిన దేశములన్నియు, హింసామార్గము నవలంబించి, కార్యములను సాధించుకొనుచున్నవి. కాని, ఆ మార్గమును హిందూదేశముగూడ నవలంబించుచో, హిందూదేశము ప్రత్యేకవిలక్షణమును కోల్పోవును. హిందూదేశపు స్వభావావస్థానమునకు లోపము వాటిల్లును. గాంధీమహాత్మునికి, దేశవ్యవహారములందు స్థానము దప్పిపోవును.

దేశమునకు స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు, సాధనములవిషయమై కడుజాగ్రత్తతోనుండుట యవసరమగుచున్నది. గమ్యస్థానము మంచిదగుచో, సాధనము లేవియున్నను బనిలేదను సామాన్య నీతివాదమును సహాయనిరాకరణావలంబు లంగీకరింపరు. కాన, గమ్యస్థానము జేరుటకు సత్సాధనముల నవలంబించుట ముఖ్యవశ్యకమగును.

మాచిమాడనటుల యూరకుండుటకు, నిరాకరణావలంబులకు వలనుపడదు. దౌర్జన్యస్వభావము నంతరింపజేయుటకు, వారు బద్ధకంకణులై యుండవలయును. రాజకీయధర్మముకన్న నుత్తమధర్మము హిందూదేశమునకు గలదు. ఉత్తమధర్మమునకు భంగము కలుగకుండ స్వరాజ్యమును సంపాదించుట భారతీయునివిధి ఆకారణముచేతనే, సాధనల విషయమై దేశనాయకు లింతటిశ్రద్ధను వహించవలసివచ్చుచున్నది. ఇంతి సమయములందనేకములందు, దేశము మనోనిగ్రహమును మాతగలిగెను. కాని కొన్నింటియందు ప్రజలపాపశుభలై నిగ్రహమును జూపజాలక, కోపమునకు పకులమారి. బొంబాయిలో జరిగిన సంఘటనలకు, ఇరుపక్షములవారును బాధ్యులయినను అందువలన ఏకక్షమువారి చర్యలను సమర్థించుటకు వీలులేదు. సహకారవాదులు దౌర్జన్యమునకు గడంగిరనిన నాశ్చర్యము లేదు. నిరాకరణవాదులు, వారికన్న నెక్కుడు సాశీల్యమును జూపుట యవసరము. పార్టీలును క్రైస్తవులును ఒకటొకను, హిందువులును మహమ్మదీయు లింకొకవంకను పోరాడినటుల తంతివార్తలవలన గనుపించుచున్నది. పైకికులు గుంపులపై కాల్పుటచే, ప్రజలకు దెబ్బలుతిగిలెను. అప్పుడుజరిగిన గండ్రగోళమున, ఒకపక్షమువారిలోనే ఒకరిలోనుకరు తెల్లబుక కొట్టుకొనుటయు సంభవించెనట. ఇంతవరకు పరువైదుగురు చవిపోయినయియు, గాయములు చాలవరకు తుపాకీగుండ్ల మూలమునకే సంభవించెనయియు, తంతివార్తలలో గలక. మిలిటరీవారు తుపాకీగుండ్లను ప్రయోగించిరి. వీరసేనాక, పార్టీవారుకూడ తుపాకుల నుపయోగించినయియు, పార్టీవారు కాల్పుటచే హిందువులలోను మహమ్మదీయులలోను చవిపోయినవారు గలరనియు, తెలియుచున్నది.

ఏకక్షమువారియిననేమి. చేసిన దుష్కృత్యముల నెల్లరును ఖండింపక మానరు. ఇందుకు మొదటి ఫలితము, గాంధీమహాత్మునికి ప్రజలు శాసనోల్లంఘనము నవలంబించుటయందు విశ్వాసము దొలగిపోవుట. శాంతిస్థాపనకొరకు మహాత్ముడు ఉపనాసనత్రయము నవలంబించుట రెండవ ఫలితము. అన్ని సంఘముల ప్రముఖులును సిన్నటియుదయము, మహాత్ముని బలయందుజేరి, శాంతిస్థాపనకు వలయు మార్గములగూర్చి యోచించిరి. వర్కింగుకమిటీవారు గూడ ఈతరుణమునందే 27 వ తేది ని సూరతు నగరము నడిల్లి తీర్మానము నాచరణలో పెట్టు విషయమునుగూర్చి యోచించెదరు. బొంబాయిలో జరిగిన అల్లరులు కడపటివని యూహించెదము. దౌర్జన్యమున కిశముందు దేశమునందవకాశము గలుగదని తలచెదము. మినహాయింపులవలననే సూత్రము ఋజువగును. మహా విశాలమగు హిందూదేశమున శాంతి సామాన్యముగ వ్యాపించియుండ, ఏదియో నొకమూల నల్లరులు జరుగుటవలన, అహింస దేశములో పాదుకొననని ఋజువగుచున్నది. ఒకటి రెండు అసహజవిషయములను సామాన్యస్థితి క్రింద పరిగణింపగూడదు. ప్రతిపక్షులీ సంగతుల నాధారముగ జేసికొని గోరంతలు కొండంతలుజేసి సత్యమార్ మగు ప్రతిపాదనలకు గడంగుట సహజము. అయినను ఇందుకు విచారింప బనిలేదు. సహాయ నిరాకరణోద్యమ చారిత్రమున అత్యంత ప్రాముఖ్యముగ సమయ ముదంచినపుడు, అధర్మమునకు సందుండుట మిగుల కోచనియము. గాంధీమహాత్మునివలె, దేశ హితై కాభిలాషులెల్లరును ఇందులకు విచారింపకమానరు. కాని, దేశము అధైర్యముజెంద నవసరములేదు. ఉద్య

మమున కెంతవరకు శక్తిగలదో ఇట్టివివాద సంఘటనలబట్టి త్వరితముగ గ్రహింపవచ్చును. ప్రజలలో మనోనిగ్రహము పెంపొందింపవలసిన యావశ్యకత, బొంబాయిసంగతులవలన, ఎక్కుడు స్పష్టముగ దేశమునకు తెలిసినవచ్చును. యూరే గింపులవలనను, ఉత్సాహప్రదర్శనములవలనను, ప్రజలు తమభావమును వ్యక్తపరుచుటకన్న దానిని క్రియాయాపమున గనుబటచుట ఎక్కుడు మేల్బని గ్రహింపవచ్చును. ఉపన్యాసములకును, భావప్రదర్శనములకును, ఉరేగింపులకును, కాలము గడచిపోయినది. వీనిని, అధికారులు బలవంతముగ నాపివైచుచునే యున్నారు. ఇంతియగాక, వీని మూలమున కాలహరణము విశేషముగ గలుగుచున్నది. ప్రచారకులు పలువురు యింబందులతో లోనగుచున్నారు. ప్రజలయత్సాహము కొంత వరకు నిరర్థకమగుచున్నది. అందుచే స్వదేశీ ప్రతమును పూర్తి జేయుట యందేమి, గ్రామపంచాయతులను నెలకొల్పుట యందేమి, జాతీయవిద్యను ప్రతిష్ఠించుటయందేమి, ప్రజల స్వీయశక్తి నితరవిధముల పెంపొందించుట యందేమి, ప్రజల యత్సాహాశక్తిని వినియోగింప జేసినచో వారి స్వభరిపాలనా సామర్థ్యము బహిర్గతమై దేశవిముక్తికి తోడ్పడును. ప్రజోత్సాహము క్రియాయాపము చాల్చుటకు తగిన ఏర్పాటులను జేయుచో, దౌర్జన్యమున కవకాశము తొలగిపోవును. ప్రజలు కార్యదీక్ష తత్పరులై దౌర్జన్యపు ప్రయోజన రాహిత్యమును గ్రహింప గలుగుదురు. అధికారులలో సంఘర్షణము గలుగుటకు వీలుండదు. బొంబాయి అల్లరులమూలమున, ప్రస్తుతమునగల ముఖ్యలోపము నిర్మాణలోపమని గనుపడుచున్నది.

భావప్రదర్శనము మునుపను సమయములకముందు గూడ నుండవచ్చును. అట్టి సమయములలో, ప్రజలను తిన్నగ నడిపించుటకు విశేష ప్రయత్నము జరుగవలయును. నాయకులు పెత్తనము వహించి ప్రజలయత్సాహము ఆక్రమ మార్గముల బట్టకుండ కాపాడవలయును. ఇందులకు తగినఏర్పాటు లుండవలయును. వ్యవహారమును గాలికి వదలివైచి, కేవలము యదృష్టమును నమ్ముకొనిన తాళముండదు. తగిన ఏర్పాటులను ముందు గ జేయనిది, భావప్రదర్శనోత్సవముల నారంభింపజనదని, బొంబాయి అల్లరులు దేశమునకు పాతము జెప్పుచున్నవి. ఇట్టి పాతమును దేశమునేర్చుకుని, మరల నిట్టిప్రమాదమునకు లోనుగాదని తలచెదము. సాధ్యమగుంతవరకు ప్రదర్శనములను ఉరేగింపులను మానివైచి, గ్రామములందేమి, మండలములందేమి, ప్రజలక్రియాశక్తిని గనుపటచిన కొలదియు స్వరాజ్యసిద్ధి చేరువకువచ్చును. వాగ్దాయమువలన, క్రియాశక్తి బలహీనమగును. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును పూర్తి జేయుటకు, క్రియాశక్తి మెండుగనుండవలయును. దానిని పొందుటకు దేశము ప్రయత్నించి ధన్యత గాంచుట భావ్యము. మాతనమార్గమున దేశమును బ్రవేశ పెట్టుటకు బొంబాయివివాద సంఘటలు హెచ్చరికగనుండునని నమ్మెదము. ఇట్టి సంఘటనలవలన, దేశనాయకులకుమనస్సునకుగలిగెడిభాధయుండ, శరీరమునకుగూడ ఎంతటియోసాయమయినను గలదు. గాంధీమహాత్ముని పార్టీలు కొందరు శిరముపై మోదినయియు బలమగు దెబ్బలు తగిలెనయియు, ఒక తంతివార్త తెలిసినపుడు ఎంతయయినను విచారము గలిగెనుగాని ఈవార్తకాధారములేదని తెలియుటచేమరలసంతసముగలిగెను. సరోజినీదేవి, సమాధానమును కుదుర్చు బ్రయత్నింపగ, పార్టీవాండ్రునండి కొలది దెబ్బతో ఆమె తప్పించు

కొనెనని వేరొకవార్త చెబుచున్నది. ఇట్టి అల్లరులవలన, నాయకులకును, ఉద్యమమునకును గూడ తీరని నష్టము వాటిల్లనని స్పష్టమగుచున్నది. ఈ సందర్భమున గాంధీజీహిత్యము 19 తేదిన ప్రచురించిన రెండవ సందేశమును జే శీ యులు జాగరూకతతో పరికించుట భావ్యము. వాటిల చెలువుచున్నాడు.

“బాంబాయి ప్రీపురములారా, రెండోజులనుండియు నే ననుభవించి బాధను వర్ణించ తరముగాదు. నేను నిండు కాలముతో ప్రోద్బున కిక్కి గంటల సహాయమున దీనిని వ్రాయుచున్నాను. రెండుగంటలపేపు ప్రార్థించి భ్యానము చేసి న పిమ్మట, హిందువులు మహమ్మదీయులను పార్సీలు క్రైస్తవులు యూదులతోను, సహాయ గ్రహారణవలంబులు సహకారవాదులతోను సంధి జేసికొనువరకు, నేను మంచినీటిని దప్ప ఇక జేయని తినుటకుగాని, త్రాగుటకుగాని నిరాకరింపవలెనని కనుగొంటిని. వెనుకటి రెండుదినములలో గను పించిన స్వరాజ్యము నా తలకెక్కినది. హిందూ మహమ్మదీయ సాయోగము, కొలదియంది పార్సీలు, క్రైస్తవులు, యూదులకు ఉపద్రవముగ కరిణ మించినది. సహాయ నిరాకరణవాదుల ఆహింస, సహకారవాదుల దౌర్జన్యమునకున్న అన్యాయముగనున్నది. అహింసయని పెదవులతో బలుకుచు, మనసుండే భేదించిన వారిని భయభ్రాంతుల జేసితిమి. అటుల జేయుటలో భగవంతుని నిరాకరించితిమి. కొరాను, బైబిలు, ఆవెస్తా, తాలముందు, గీతలద్వారా కనుపించే జేవుల మన కొక్కడే. ఆయన సత్య, ప్రేమపూరితుడు. ఈ నమ్మకములేచో, నాకు జీవితమునందు శ్రద్ధయేలేదు. ఆంగ్లేయునిగాని, మరి ఎవరినిగాని నేను జ్యేష్ఠింకజాలను. అతిని సంఘాపనలను హిందూ ప్రతి కూలముగ నే నెంతయెఱుఁగనను వ్రాసియుంటిని నేను జీవించియున్నచో, నేనటులనే వ్రాసెదను. కాని ఒకవిధానమును నిందించునపుడు దానిని మనుష్యుని నిందయని భ్రమపడగూడదు. నన్ను నే నెటుల ప్రేమించుకొందునో ఇతరుని నెటుల ప్రేమించుట నామతధర్మము. ఇట్టి సందిగ్ధసహాయమున నలుల ఋజువుచేయనియెడల, నేను భగవంతుని నిరాకరించినవాడ నయ్యెడిను. పార్సీలను గురించి చెప్పినదంతయు నేను మనస్ఫూర్తిగ చెప్పినదే. వారిని వారిగౌరవమును, హిందువులను మహమ్మదీయులను కాపాడకపోయినచో, స్వాతంత్ర్యమున కివర్తులగుదురు. పార్సీ లిటీవలనే తమ బౌద్ధార్యమును స్నేహమును కనుబొచిరి. పార్సీలు కిలాఫత్ నిధికిచ్చిన ద్రవ్యమునకు మహమ్మదీయులు ఎరిక ప్రత్యేకముగ కృతజ్ఞులై యుండవలయును. హిందువులును మహమ్మదీయులును సంపూర్ణమును బుద్ధిపూర్వకమునగు పశ్చాత్తాపమును గనుపరుపజాలని యెడల, నేను పార్సీ ప్రీపురముల సేత్రములను మరల తిలకింప జాలను. క్రొందవ క్రైస్తవులకు నష్టపరిహారము గావించనియెడల, తూర్పు ఆఫ్రికానుంచి వచ్చిన పిమ్మట ఆంధ్రానును ముఖమెత్తికొడచాలను. ఆత్మరక్షణకొరకును పగపాధించుటకును వారు చేసిన కార్యములగూర్చి మనము తలంప నక్కరలేదు. నామూలమున బయల్పడిన శక్తుల చే బాధితులయిన కొలది మంచి ప్రీపురములకు నేను పరిహారమును నాశక్తివంచనలేక యొసగవలెను. ప్రతిహిందువును మహమ్మదీయుడును అటులనే జేయునని తలచెదను. కాని, ఎవరును ఉపవాసముండుదని నేగోరదు. ప్రతిహిందువును మహమ్మదీయుడును గృహమునకుబని భగవంతుని కుమారునివేడి, బాధ

జెందిన సంఘములకు తోడ్పడగోరెదను. నానిమి త్రమై సానుభూతి నేమాత్రము వృధాగా జూపవలదు. నేనందుకు అర్హుడగాను. కాని అల్లరిం ద్రను విశవరుచుకొనుటకు నిరంతరకృషి జరుపగోరెదను. ఇది మిగుల భయంకరమగు పోరాటము. ఇందుబాటకమునకు చోటులేదు. పోరాటములేకుండ అభివృద్ధిజెందుటకు ముందు మనము హృదయములను కరిశుభ్రము చేసికొనవలయును. మహమ్మదీయుల కొకమాట: కిలాఫత్ ను నేను ప విత్రమగు నుద్యమముగ భావించితిని. హిందూ మహమ్మదీయ సాయోగములేనిది, హిందూజేతము స్వేచ్ఛతో జీవించదని తలచి, దానికొరకు ప్రయత్నించితిని. ఒకరినొకరు విరోధులుగ నెంచిన, ఉభయులును భగవంతుని నిరాకరించెదరని భావించితిని. అలీఖాదరులు సత్యవంతులనియు భగవద్భక్తులనియు నమ్మి, వారియంద జేరితిని. మొన్నటి రెండుదినములలో, మహమ్మదీయులు నాకు తెలిసినంతవరకు దౌర్జన్యమునకు గడంగిరి. అది నన్నెంతయు బాధపెట్టెను. ప్రతి మహమ్మదీయ ప్రచారకుడును తనమతధర్మమును బాగుగ గ్రహించి దౌర్జన్య మంతరించునటుల చాడవలయునని నేగోరెదను. మనలో ప్రతివారికిని, ధర్మమును నిర్వహించుటకు వివేకమును ధైర్యమును భగవంతుడు అనుగ్రహించుగాక!”

ఈవాక్యములు అహింసాధర్మమును జేతమున నుస్థిరముగ నాటుకొన జేయు గాక!

జాతీయ సేవకసంఘములు

క్రొత్తవిధముగు నిర్బంధము జేతమున కొనసాగుచున్నది. బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు, సహాయ నిరాకరణ విచ్ఛిన్న సంఘమును, మహమ్మదీయ భట సంఘమును, కాంగ్రెసు కమిటీ సేవకసంఘమును, ఇంకను వంగరాజధానియందుగల కిట్టి సంఘముల నన్నిటిని అక్రమసంఘములని, నిర్ణయించిరి. వంగ జేతపు జాతీయవాదులు వేయిమందిగలసి, ఒక ప్రచురణము గావించిరి. ప్రభుత్వమువారు పేర్కొనిన పేర్లతో నెట్టి సంఘములు లేవనియు, అయినను రాష్ట్రమునందంతటను కాంగ్రెసు కిలాఫత్ వాలంటీరులు గలరనియు, ఈ సంఘములు ముందు గూడ పనిజేయుట యవసరమనియు, తామింక తిని అంగీకరించినటుల జూపుటకు బెంగాలు వాలంటీరుల సంఘములలో సభ్యులయ్యెదమనియు, కాంగ్రెసు కమిటీ సభ్యులందరును ఇట్టి సంఘములలో సభ్యులు గావలయునని కోరుచుంటిమనియు, వాలంటీరులు దౌర్జన్యమునకు గడంగకుండ తాము కనిపెట్టి యుందుమనియు, ఈ ప్రచురణము నందు గలదు. ఇట్టి యుత్తరువులవలన, ప్రజల నిశ్చయము మరింత బలపడుటకే కారణమగుచున్నది. స్వేచ్ఛా నిరోధమువలన, జాతీయోద్యమము సమస్థిరమైనది భావించుటకన్న ప్రమాద మింకొక టుండబోదు.

కేం వెంటునుహ్మరావు, వింజువారి అనంతచారి, గోల్లమాడి వాసుదేవబ్రహ్మయ్య, చెరువు వెంకటసుబ్రహ్మణ్యం గారుపూడ గుంటూరు జిల్లానుండి అహమదాబాదు కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధులుగా వెళ్లుకొనబడిరి.

భువనగిరిలో జేఫ్ మెకానికల్ ఇంజనీరు ఆఫీసులో గుమాస్తాగానున్న గాజేపల్లి సుబ్రహ్మణ్యంగారు అసహాయోద్యమము ననుసరించి తమ పనికి తాజీనామా నిచ్చిరి. సరియైన విధమున వ్రాయబడనందున రాజీనామా అంగీకరింపబడదనియు, సరిగా వ్రాయనిచో బర్తరపుకు ప్రాత్రుడయ్యెదమనియు ప్రస్తుతము సస్పెన్షనుతో నుంచితామనియు జవాబువచ్చెను. నేను వ్రాసినది సరిగానే వున్నదని సుబ్రహ్మణ్యంగారు జవాబువ్రాసిరి. అధికారధిక్కారము క్రింద తొలగింపబడిరి రని సుబ్రహ్మణ్యంగారు అధికార అత్యుత్తర పంపిరి.

చెన్నపురి కార్మికరేషను

సాధారణసభయొక్క పునఃసమావేశము

ఇదిమొదటి నిలుపుచేయబడిన చెన్నపురి కార్మికరేషను సాధారణసభ కనివారము సాయంత్రము రిపుమఖేవమునందు సర్. పి. త్యాగరాజుకెట్టిగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమయ్యెను. విద్యాపన్న విధించుట

విద్యాపన్న విధించుట విషయమై గడచినసభలో అసంతృప్తిగా జరిగినదిగూ తిరిగి ప్రారంభించబడెను.

వ్యాపారావుగాడు ఈ కిగవ తీర్మానమును ఉపసాదించిరి.

చెన్నపురిలో ప్రజలు ఇదివరకే ఎక్కువపన్నులు కిరింతుచున్నందున ప్రాథమిక విద్యాపట్టము ననుసరించి మరీయొక క్రొత్తపన్ను విధించుట తీవ్రపాటు కొరతగలది కాదనియు, తిలయనంతవరకు ప్రాథమికవిద్యవిషయమై కార్మికరేషనువారు ఇచ్చినట్టి సలహానంత సామ్యు భిన్నమెట్టి మిలిత దానిని ప్రభుత్వము వారు తిరిగించవలయుననియు ను ఇది గ్రామములమున నుండవచ్చును. ప్రభుత్వమువారు నూచించినట్లుగా మరియొక క్రొత్తపన్ను విధించిన ప్రజలలో అసంతృప్తి కలుగుననియును క్రొత్తపన్ను వారు నిరాకరించెదరనియును వాడు తెలిపిరి.

జేబుగోపాలకెట్టిగారు వ్యాపారావుగాడు చెప్పినదంతయు అసభ్యులకు వివరించుచు వారు చూచి-వినిధానము అకలంకించిన ప్రభుత్వమువారినుండి విముక్తుననోయన రాజులవని.

నాకాయణస్వామి కెట్టిగారు కూడ వ్యాపారావుగాడు చెప్పినదంతినే అంగీకరించి ఈవిషయమును ముందుండర్శించు అధికపత్రము చర్చించువరకు నిలుపుచేయుననిరి.

అధ్యక్షులు ఈవిషయమునుగూర్చి సభ్యులములోనే ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయవలసి యుండుటచేత అంతవరకు ఆపు చేయుటకు తీరికదనిరి.

నారాయణస్వామి కెట్టిగారు స్థాయిసంఘమువారి సిఫార్సులను తీవ్రముగ ఆక్షేపించిరి. క్రొత్త పన్నుకలన అసంతృప్తి ప్రబలమగు ననిరి.

తీర్పు గారు సంఘమువారి సిఫార్సులను ఆమోదించిరి. కార్మికరేషను వారికి మూలము విద్యావిషయమై ప్రభుత్వమువారి నుండి వివిధరీతుల గ్రాంటును లభించుటలేదు. కాన నేటి కయిన ఈ ప్రాథమికవిద్యాపట్టమును ఉపయోగించ తున్న, వైశాధిము చేపూడును. ప్రభుత్వమువారు వూడ సమానముగ వ్యయభారమును భరించెదరనిరి.

తెజ్జికాచలం కెట్టిగారు. ఆస్తిమీద మూలము (రెంటువాల్యూ) నూటికి రిఫోర్మ్ పన్నును నిశ్చించవలయు నని ఒక సవరణ గావించిరి. ఇటు లొచ్చిన నూటికి 1 రిఫోర్మ్ పన్నును తగ్గు ననియు విద్యకు కావలసిన సామ్యు చేపూరు ననియు చెప్పిరి. వృత్తిపన్నును గూర్చియు, కంపెనీపన్నును గూర్చియు తలపెట్ట సవరణము లేదనిరి.

వెంకటాచలకెట్టిగారు సవరణ నామోదించిరి. దాక్టరు రామకామయ్యగారు ముందు ఆర్థికపత్రము తయారుచేయునపుడు తెజ్జికాచలంకెట్టిగారి సవరణ ననుసరించి ఆస్తిపన్నును ఆర్థికపత్రమును తగ్గించి తయారుచేయవలయుననిరి.

నారాయణకెట్టిగారు ఈ సవరణను అంగీకరించిరి.

రంగారాజుగారు ఒక భూస్వాములచే పన్నులనే బాధించుట పూడి గాదనియు, అన్ని తెగలవారి పిల్లలకు చదువు గావలసియేయున్నది కావున ఆస్తిమీద నూటికి రి. 4 రిఫోర్మ్ పన్ను, వృత్తి కంపెనీ ఆదాయములమీద నూటికి రి. 5 రిఫోర్మ్ పన్నును విధించవలయునని సవరణ గావించిరి.

మదనగోపాలనాయుడుగారు తీర్పుగానున్న, తెజ్జికాచలంకెట్టిగారి నూటికి ఒకరూపాయచొప్పున పన్నువిధించు నటుల సవరణ గావించవలయు ననిరి.

సవరణలను గురించి తీర్పుయొకచిచ్చ జరిగినది. ఇంకను ఎన్నియో సవరణలు చూచించండినవి కాని తెజ్జికాచలంకెట్టి రామకామయ్యగారు సవరణలు మూలమే అంగీకృతి మయ్యెను.

ఈసంవత్సరవిధానము ట్రెజ్జీకేసు ఈసంవత్సరముకు నెల 1 కి రు 175 వేరసమిచ్చి లేదాడాక్టరును నియమించ వలయునని స్థాయిసంఘమువారు చేసినసిఫార్సు అంగీకరింప బడినది. శుభ సమాప్తమయ్యెను.

దే సింబరు మాసాం¹మునఁయింను ప్రజ లట్లువలపనియెడ
ల నేవాత్మకృత్య కేమకొనదు నేమా యని తలచుచుంటిని. నే
వాత్మకృత్య నొనర్చుకొనుట కంగీకరింపనుగాన నేనట్లు చేయుదు

అ స హ యో ద్య మ ము

(0)

బొంబాయి అల్లరులు - మహాత్మాని నిరసన వ్రతము

(0)

మహాత్మాని పార్టీలు కొట్టిరను వదంతి - సోజనిదేవి దైవికముగ తప్పించుకొనుట - సహాయ సహాయ నాయకుల సమావేశము - అల్లరులు కొంత తగ్గుట - కలకత్తాలో జాతీయ వలంటీరు దళములపై దాడి - ప్రభుత్వమువారు వలంటీరు దళముల నిరసించుట - జాతీయనాయకుల ప్రకటనము.

18 వ తేదీ సాయంత్ర ముగ సరికి అల్లరు లధికమైనవి. ఆరాత్రి నలుబజారుదగ్గ భారీచేయబడిన పోలీసువాని ప్రజలు తగులబెట్టిరి. అచటికొక నేన వెళ్ళి గా రాళ్ళువసరి. వైసికులు తుపాకులను కాల్చిరి. ముగ్గురికి గాయములు తగిలెను. వారిని కేంద్రకాలకుపంపిరి. ఫరాకోర్డుగద్దగూడ చాల అల్లరిజరిగినది. అచటగూడ వైసికులు తుపాకులను కాల్చిరి. నలుబజారులోకంటె యిచట హెచ్చుచుండికి గాయములుతగిలెనని తెలియుచున్నది. రాత్రి 80 మందినిపట్టుకొనిరి. ధాతుర్యురు (గిర్గా), పిస్సెను వీధులలో గొప్పఅల్లరులుజరిగినవి. అవీధులలో రాత్రిపార్టీలను దేశీయ క్రైస్తవులు నొకపక్షముగను హిందువులను మహమ్మదీయులు నొకపక్షముగను నిలచి చాలసేపు కొట్టుకొనిరి. 17 వ తేదీని పార్టీలతెగను హిందువులతెగ నిస్కారముగ బాధించుటచే 18 వ తేదీ రాత్రి పార్టీలతెగ కనబడినవారిలో గాంధీ బోపిలను ఖద్దరుబట్టలను ధరించినవారిపై కొట్టుకొనిరి. అటులే బైకుల్లానిలో క్రైస్తవులను ఆంగ్లోయిండియనులు నేకమై విడి విడిగా కనబడినహిందువులను మహమ్మదీయులను (గిర్రాత్రి వారు తమ్ముకొట్టికొని) కొట్టుకొనిరి. మహమ్మదీయులు పార్టీలను 17 వ తేదీని హెచ్చుగాబాధించినందున పార్టీలకును మహమ్మదీయులకును వైము మిక్కిలిగా ప్రబలినది. రెండు రోజులలోను 150 మందికి (గాములు తగిలినవారు) వైద్య కాలలో చికిత్సచేసిరి. తుపాకీదెబ్బలవలన 6 గురు చనిపోయిరి. 6 గురు ఆంగ్లోయిండియనులకు గూడ గాయములు తగిలెను. 18 వ తేదీని బట్టలయంత్ర కాల లన్నిటిలోను పని ప్రాంతమయ్యెను; గాని పనివాం ద్రుడేక మును చూపుటవలన పిమ్మట మరల పనినిలుపబడెను. 18 వ తేదీ ని జరిగినఅల్లరులలో యంత్రకాలల పనివాం ద్రుడేకనోగాని కనబడలేదు. వారు రాళ్ళు విసరుట బ్రాంబడ్లను నిరోధించుట మున్నగు చిన్నచిన్న అల్లరుల గావించిరి. అంతలో పోలీసు వారు రాగా చెదరిపోయిరి. 18 వ తేదీని క్రైస్తవులను పార్టీలు ఆంగ్లోయిండియనులు చాలవీధులలో పగలును విశేషించి రాత్రి మిక్కిలి హెచ్చుగను అల్లరులచేసిరి. కొట్టాటలో దెబ్బలుతగిలినందున అల్లరులెల్లిన అను జి. బి. పి. రైల్వే డ్రైవరు చనిపోయెను. 18 వ తేదీ వ్రదయమున పార్టీకుటు రులు హిందూమహమ్మదీయులలో పెద్దకనుష్యులను గూడ ఖద్దరుబట్టలను స్వరాజ్యబోపిలను ధరించినవో వారి మోటారు బండ్లకాపి బాధింపసాగిరి. డాక్టరు సత్య (హోమురూల్లిగు) మాలానా అజుసోపనిగార్లకు దెబ్బలు తగిలెనని తెలియు చున్నది. 19 వ తేదీ వ్రదయమున కొంత తెన్నుడి కలిగినది.

19వ తేదీనిగూడ చాలబోట్ల అల్లరులు జరిగెను. వ్యాపారము సాగలేదు. దుకాణములు మూయబడినవి. పతాకములు కావలియుండిరి. సారాదుకాణములపై దాడి హెచ్చుగా నుండుటచే సారాదుకాణముల నన్నిటిని మూసివేసిరి. కొట, కొలాబా, మలబారు కొండ, మున్నగు తగునుపులు లుండుస్థలములలో అల్లరు లేమియును జరుగలేదు. 19 వ తేదీ వ్రదయమున లామింట్ల గ్రాంటు కాన్వోడీడ్లలకు మధ్య నన్నుపార్టీవాడ లో పార్టీలపై హిందువులతెగ పగచీర్చు కొందురని పార్టీలు పురుషు లందరును కర్రలుపట్టుకొని వీధులలోకి వచ్చిరి. వీధులలో కొట్టాటలు హెచ్చుగాజరిగెను. రెండుతెగలలోను చాలమందికి గాయములు తగిలెను. పార్టీలు తుపాకులను కాల్చిరి. అందువలన నొక మహమ్మదీయుడును యిద్దరుహిందువులును చనిపోయిరి. రెండు పార్టీలన్ని దేవాలయములను ప్రజలు తగులబెట్టిరి. దంకనుకోర్డులో మధ్యాహ్నము మొకగుంపు అల్లరిని సాగించెను. వైసికులు తుపాకులు కాల్చిరి. కొందరికి దెబ్బలుతగిలెను. పార్టీలలో అసహాయవాదనాయకుడుగు బరోక్రెస్టిని బరోబాగారి కొందరు పార్టీకుటురులు బాధించిరి. బరోబాగారి మోటారుబండిని విరుగగట్టిరి. సహాయులొకగుంపు అల్లరులసాగించెను. అచటి పార్శ్వాత్ములు తుపాకులను కాల్చిరి. ఇద్దరికి గాయములు తగిలెను. కర్రకోడ్లలో నొకసారాదుకాణమును పూర్తిగానాశముచేసిరి. మరి రెండరికి కళికమగున్నమును కలిగించిరి. అల్లరులపుడు బాల

ద్యముక్రింద పరిణమించెను. హిందువులు మహమ్మదీయులొక పక్షమై, పార్టీకైస్తవులొకపక్షమై, ఒకపార్టీ డాక్టరు పార్శ్వాత్ములను ధరించి తే. తే. పోస్టులుకు వెళ్ళి గా హిందువుల తెగగుంపరిని బాధించిరి. అతని బోపిలచిపిచేసిరి. స్వరాజ్య బోపిల ధరించిన నెవరును బాధించరని తలచి అతడు స్వరాజ్య బోపిల ధరించి మరల నింటికి వచ్చుచుండ కొందరు పార్టీ లతని గుర్తింపకుండ బాధించిరి. ఇట్టి చిత్రదృశ్యలు చాల జరిగినవి. వైసికు లన్నిచోట్లను కావలి యుండుచుండిరి. బ్రాంబడ్లు కొట వకక నడుచుచున్నవి. ఇంతవఱకు 15 గురు చనిపోయిరి. వీరితో 17 వ తేదీని 7 గురు చనిపోయిరి. ఒకరిద్దరు తప్ప నందరును తుపాకీగుండు తగిలియే చనిపోయిరి. 19 వ తేదీనిగూడ యంత్ర కాలలు మూయుబడియే యుండెను.

మహాత్మాని కొట్టినవదంతి

గిర్గాను (పిస్సెనవీధులకొకలో) రాజపుత్ర వైసికులు 100 మంది కావలియుండిరి. మధ్యాహ్నము చుట్ట 100 మందిపార్టీలు చేరిరి. పార్టీలను కాంతచిత్తులనుచేసి జాతీయైరము లడంచుటకు 100 మందిహిందువులలో మహాత్ముడచటికి రాగా పార్టీ కుంటురులలో నొకడు మహాత్ముని తలమీద నొకదెబ్బ కొట్టెను. రక్తముకారిగది. వైసికులు మహాత్ముని కాపాడి గాయమునకు కట్టుకట్టి అటనుండి పంపివేసిరి. ఇప్పుడు ఖువాసాగానంటున్నది అనువార్త డెయిలీపెన్సెస్ను పురకయిందు ప్రకటింపబడినది. ఇది ప్రసవపడలేదని అసోసియేటేడు ప్రెసువారు మాత్రవాసిరి.

మహాత్మాని ప్రకటనము

19 వ తేదీ వ్రదయమున మహాత్ముడు పత్రికల కీలేఖ నంపెను. "బొంబాయి నగరమునందలి సోదరులకును సోదరీ మణులకును విజ్ఞప్తి-రెండు దినములలోను నేననుభవించిన మనోవ్యధ యిట్టిదని వివరింప సాధ్యమైనదిగాదు. 18 వ తేదీ రాత్రి 8-30 గంటల వేళ నేనీలేఖను వ్రాయుచున్నాను. నేను ప్రార్థన చేయగా నాకీపుడు చిత్తకాంతి కలిగినది. బొంబాయి లోని హిందువులను మహమ్మదీయులు, పార్టీ, క్రైస్తవ, నూదులలోను అసహాయ వాదులు సహాయవాదులలోను సామరస్యమును కలిగించుకొను వనరును నేను వారిభక్షణమును మాత్రమే నలుపవలెనని నా కాదేశము లభించినది. గత రెండు దినములలోను నేను తిలకించిన స్వరాజ్యము నాక పాల మంటినది. హిందు మహమ్మదీయులమైత్రి స్వల్పసంఖ్యాక ములగు పార్టీ క్రైస్తవ యూదసంఘముల కుపద్రవకర మైనది. సహాయవాదుల దౌర్జన్యముకంటె అసహాయవాదుల దౌర్జన్య రాహిత్యమే హెచ్చు స్పష్టకారియైంది. దౌర్జన్య రాహిత్య మని మనము నోట బలకుచు మనలో నేకీభవింపని వారి నందరిని బెడరించి బాధించు దైవమునే విస్మయించితిమి. భగవంతుడొక్కడే. అతడే కత్యస్తయూపుడు. భోరాను, బైబిలు, జుడు, అనాపూర్వము, గీత, మున్నగు గ్రంథములలో దేని వలన నై న మనము దర్శింపగలిగిన వా డాత డొకడే. ఈ విశ్వాసము గల నేను నాక్షేత్రమును మాత్రమే చూచుకొనుట కంగీకరింపజాలను. నే నాంగ్లేయుని గాని మరి ఎవరిని గాని ద్వేషింపజాలను. ఆంగ్లేయుల ప్రతిష్ఠాపనలకు ముఖ్యముగా వా కిదేశమున నెలకొల్పినవారిని నింపించుచు నేను చాల వ్రాసితిని, విడిచితిని. నేను ప్రతికియుండిన నికముందుగూడ నటులే చేయుచును. కాని నేను విధానమును నిరసించుచుంటిని గాని సంఘమును నింపించుట లేదు. విధాననిరసనము జాతీయైరమున వారు పొరబడరాదు. నానుతదిశ్వాసము ననుకరించి నన్ను నే నట్లు ప్రేమించుకొనునో యితరులను గూడ నట్లు ప్రేమింపవలెను. ఈ విషయ సమయమున నేను వారిని ప్రవచనరప ప్రయత్నింపకున్నాను నేను దైవమును తిరస్కరించినవాడ నగుదును. ఈ వాక్యము లన్నియు పార్టీలకుగూడ వర్తింతును. పార్టీలను వారి గౌరవమును, క్షీంతులకు హిందూ మహమ్మదీయులు ప్రాణములపై నన్నింపవలెను. లేనిచో వారు స్వరాజ్యమున కర్హులు గారు. పార్టీలిటీసల నే తమ మైత్రిని యాదాభ్యాయము ప్రవపరచిరి. పార్టీలకంధ్యును బట్టి చూచిన వారు భిలాభుకు నిధి

కిచ్చిన ద్రవ్య మత్యధికము గాన మహమ్మదీయులు పార్టీల కత్యధికముగ బుణపడియున్నారు. 17 వ తేదీని నేను చూచిన పార్టీల పురుషుల దీనదనములను మరల చూచుటకు హిందువులు మహమ్మదీయులును ధారాళముగా పూర్తిగా పశ్చాత్తాపమును వెల్లడించిన గాని నాకు మొఱుము చెల్లదు. మన సోదర సోదరీలకు మనము చూడవలసిన క్రైస్తవులకు మఱుము నవ్వపరిహారమును చూపింపకున్న మరల ఆంధ్రాను గారి దేశమునకు వచ్చినపుడు నే నాతని మొఱుము చూడజాలను. వారిని సంక్షేమముట మనముఖ్యకర్త వ్యము. ఆత్యసంకటమునకును ప్రతికారముగను వారు మనలో కొందరికి కలిగించిన అపకృతిని మనము తిక్కచేయరాదు. సాధనభూతుడుగా నుండుటచేతనే ఏర్పడిన కీర్తనలన నే ఆసంఘములవారు బాధింపబడుటచే నేను వారి కిర్తనలను నవ్వపరిహారము నింపవలసిన వాడనని విూకు స్పష్టము కాకపోదు. ప్రతిహేందవుడు మహమ్మదీయుడును గూడ నటులే చేయవలయునని నేను కోరెదను. కాని వారెవ్వరును నిరసనచేయు బూననక్కరలేదు. ప్రార్థనలన కలిగిన అదేశమైనపుడే నిశేషచిక్షాభకారి. ప్రతిహేందవుడు మహమ్మదీయుడును తనకృపామును చేరి తన్నుతమింప భగవంతుని ప్రార్థింపవలెను. హృదయపూర్వకముగ బాధింపసంఘముల మైత్రిని వేడవలెను. నానూచరులు నాపట్ల నెట్టిపానుభూతిని చూపబని లేదు. నేనెట్టి సానుభూతిని అన్నదనుగాను నేపేక్షింపను. ఉపద్రవకారకులను కాంతచిత్తులను చేయుట కెల్ల వారును. ప్రయత్నింప వలెనని కోరెదను. ఇది నిజముగా దాడులు సంఘర్షణము. ఇందు మాయమర్మము లేనియును లేవు. మనము తొలు దొల్ల హృదయములను పరీక్షింపి నొనరించు కొనినగాని ఎట్టి అభివృద్ధియును కలుగదు. నామహమ్మదీయ సోదరుల కొక ప్రత్యేకవిజ్ఞప్తి. భిలాభుకు చాలపవిత్రకార్య మని నేను భావించితిని హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రి లేకున్న నీదేశము స్వతంత్రతలో మనజాలదని నేనామైత్రి కొరకు గట్టి ప్రయత్నము చేసితిని. గున మొండురుల కేత్రువులుగా భావించు కొనిన మనము దైవమునకు కాని వారమగుదుము. అలీసోదరులు సత్యపీయులును దైవభీతి కలవారు నని నేను విశ్వసించుటచే నేను వారిలో గాఢమైత్రిని మెలంగితిని. ఈరెండు దినముల దురాగతములలోను మహమ్మదీయులు ప్రాధాన్యమును వహించిరి నాఅభిప్రాయము. నాకది గాఢవిమోదమును కలిగించినది. గాన ప్రతిహామమ్మదీయుడును సత్యభక్తు నిస్వహాణముగను మైమెట్టున కెక్కి ఈమరాఠముల నివారింప ప్రయత్నింపవలెను. ఎట్టివద్దము కలిగెను వెనుచీయక భక్త్యునే అనుసరించుటకు తెగిన దైవ్యమును వివేకమును భగవంతుడు మన కందరకు నొసంగుగాక. విభేయుడు ఎం. కే. గాంధీ.

ఇతర వేడుకలను నిలుపుట.

ఈ అల్లరులవలన 22 వ తేదీని జరుగవలసిన సాదకాలల జిల్లల సమావేశము నిలుపబడినది. 21 వ తేదీని యువరాజుగారు మ్యూజియమునకు వెళ్ళుట గూడ నిలుపబడినది. బాలబాలికా భటుల సమావేశము 22 వ తేదీని జనూనా మైదానమునందు గాక ఓవలులో జరుగును.

ఇరువదియవ తేదీ స్థితి.

20 వ తేదీని అల్లరులు చాలవరకు తగ్గినవి. ఉదయమున మాత్రము హిందువులకును పార్టీలకును కొన్ని కొట్లాటలు జరిగెను. కొందరు పార్టీ కుంటురులు సహోజని చేపిగారు హితబోధ చేయబోగా నామెను బాధింప గడగిరి. ఆమె తిప్పించుకొనెను. ఆమెకు కొడిగా దెబ్బ తగిలెను. గిర్గాములో పార్టీల సారాదుకాణములు రెండు నవ్వమునకు పాల్పడినవి. మధ్యాహ్నము (పిస్సెను వీధిలో) రెండుసారులు అల్లరులు జరిగెను. పోలీసులు తుపాకులను కాల్చిరి. ఒకడు చనిపోయెను. ఒకరికి గాయము తగిలెను. సాయంకాలమునకు కాంతి కలిగినది. చాల మకాణములకు తెగించి 20 వ తేదీని గాంధీగారి బసలో సహాయ అసహాయనాయకులును నిరసకంఘముల వాయకులును అల్లరులుల గూర్చి ఆలోచించుటకు సమావేశమైరి. పిమ్మట వారు తెగలుతెగలుగ ఆయాభాగముల కేగి హితబోధచేసిరి. చాలవరకు అల్లరులుతగ్గినవి చాలమంది మిల్లు పనివాండు 20వ తేదీ సాయంత్రము తాదేమొకడై చేరిరి. పోలీసువారు పలుసారులు హెచ్చురచినను వారుటనుండి పోలేను. అంతలో గాంధీమహాత్ముని అనుచరులు కొంద రచటికి వచ్చి బోధించి వారిని పంపివేసిరి. పార్టీలలో కుంటురు లింకను అలకులు చేయుచున్నారు. గౌరవవేషము గల పార్టీలుగూడ కర్రలు పట్టుకొని కొన్ని వీధుల మొగలలో నిలచియున్నారు. వారు హిందువులను మహమ్మదీయులను కొట్టుటకు సిద్ధపడియున్నారు. వారుకొట్టెల్లకొట్టెలు చేరుచున్నారు. పోలీసువారు వైసికులను వారి నేమియు ననుటలేదు. జననవ్వమున గూర్చి సరియగు మొత్తమును ఉద్యోగులు ప్రకటింపలేదు. గాంధీగా రింక నుపసహించుచునే యున్నారు.

ప్రెంచిసాకాసంఘమువారు సాకాకాళి మంత్రిగారిని
ఇతముందు సత్కర్తృత్వమును విశేషముగ నిర్వహించుటనని కోరె.

లిట్టను కమిటీ

ఒక్కప్పుడు మూల మాతృకాత్మక జీవితమును. ఒకమనిషి ఇతర స్త్రీని దోచుకొన్నట్లుగా దిలకించుచు ఉన్నప్పుడు...

నే నిప్పుడే రమ్యమగు వందేమాతర మను గీతమును వింటిని. 1905-వ సంవత్సరమున దీనిని ను ద రా సు లో వింటిని. అగ్రము వారి కంటల యుద్ధేకంపబడినదో నాకప్పుడు...

హిందూమహమ్మదీయసఖ్యత.

మొదటనుం దొక హిందువు మహమ్మదీయ స్త్రీలను చెరువట్టెను. అతడు తన స్త్రీల గొంగువమును సంగీతమును నేందులకు మరణించలేదు? మహమ్మదీయులతో స్నేహము జేసిన యెడల ఇట్టిదే ప్రాప్తియగును యొకరు నాతో నుడివెను.

మేము లరెప్పుచేయబడిన యెడల

తానును, నేనును, దీనియందు సామ్యమునకు లోపల నరె ముచేయబడవచ్చునని లజపతిరాయు గారు నుడివెరి. అప్పుడు మీ రెవరు మౌనమున నున్నారో తెలుపటము తెగగట్టగాను.

మీలో నే నాయకుడైన నొకరు బాధి కారముగ ప్రవర్తించిన యెడల నాతనిని లొంగింపవలెను. స్వగౌరవము సంపాదించుట కష్టమైనదిగాదు.

స్వగౌరవమునకు ముఖ్యమైనది రాట్నము. నూలువడుకుట అడువారిపని యని పంజాబులో జెప్పుదురు. కాని ఇంగ్లండులో నూలువడుకుటకు కనిపెట్టింది నగువాడు. వంట ఆకువారి పని యందురు.

విద్యార్థులకు విజ్ఞప్తి

విద్యార్థులను గురించి కొంచెము మాటలాడవలసిన దని లాలాజీగారు కోరిరి. పంజాబు విద్యార్థులు అంగ్లపాఠశాలమునకు సలూముజేయుటకు బలవంత పెట్టబడినది జాపకము ముగిసినది.

మహాత్ముడు పాశ్చాత్యమును గొనినదైన రునాత లజపతి రాయగారు మహాత్మునికి కృతజ్ఞ తాపదనము లర్పించిరి.

(టిబియ్యను పత్రిక)

బి. వెంకటపతి రాజుగారు యం. యల్. పి. లిట్టను కమిటీ గూర్చి మాకు వ్రాయుచున్నార. అందరి సారాంశమును ప్రచురించుచున్నాము.

“ఢిల్లీ శాసన సభవారు భారతవిద్యార్థి విచారణసభము నకై, భారతదేశవర్తమానులకు 2 లక్షల గ్రాంటు నిచ్చుట కంగీకరింపని విషయము, ఇంగ్లాండులోను యండియాలోను విద్యనాపాత్రమైనది. కా నంభవారు ఈ సమస్యయొక్క అవశ్యకతను తాము నులిట్టను గారు ఆలోచించి యిట్టి య సాధనము కల్గియున్నచో చేరుగ తీర్మానించుచుండువారి మాటలచూచు నుడివెరి. నేను వారితో కేరళవించెదను. కాని మాటలచూచు పాలనసమస్యలన్నింటిని విచారించుటకు నియోగించినకమిటీ లన్నిటికిని గ్రాంటు లివ్వవలెనని నేను ఒప్పుకొనను. కమిటీ తెన్నియోగలవు. కొన్ని సమస్యలను పరిష్కరించును; కొన్ని సమస్యలను త్రోసవేయుటకై కాల వ్యవధిని గోరును. లిట్టను కమిటీ భారతదేశ వర్తమానుల, విదేశవర్తమానుల మొదలైనవ నాలోచించిన దని నేనును మరి కొందఱును దలంచితిమి. అట్లుగా కమిటీని నియోగించినపుడే అట్లు తీర్మానింపబడెనని మాంటాగ్యుగారు యిప్పుడు చెలియజేయుచున్నారు.

ఇంగ్లాండుకు భారతవిద్యార్థులు వెళ్లి బ్రిటిషుద్వీప పొందుట యేమి? ఇండియాలో పొందు విద్య చాలదా? ఈవిషయమై కమిటీవారు భారతదేశవర్తమానులను గావించిన చెలియగలదు. భారతదేశములో మతభేదము పోయి, యిగ్నేషుద్వీపకు గౌరవము కల్గి, భారతవిద్యార్థులతో నున్నతోడ్పాటులు వచ్చునున్నచో విదేశములకు బోనక్కరలేదు. ఇతరదేశములకు బోయి విద్య నేర్చుకొనుట యండియాలోనే ప్రభుత్వవిద్యాలయములు అన్నివిద్యలను వృద్ధిజేయుచున్నదా? ఒకవేళ బ్రిటిషుదేశములకు వెళ్లినను అంట పనిదాని వ్యాపారసామగ్రియలను బహుల్పుచు, భారతీయులగుడ ఎక్కడ తియ్యో పోటీగా ప్యాట్టర్నియెట్టెకోయని వానికి భయము. కమిటీ బాధిపత్యవిద్యాలయములను పరిక్షించి అంట నేమి యభివృద్ధులు జరుగవలయునో తెలుపవలయును. డేరాడూనులోను పూనాలోను చదువుకొను విద్యార్థులకు పరిశోధనకార్యముల నేర్పుచున్నారా? ఆపనికి యిగ్నేషు ప్రాధికారము నే నియోగించెదను. డేరాడూను భాగ్యునివిద్యాలయమునకును కాలేజీని కలిగి నేలు ఖ్యాతువున్నది. అది చాల అనాదివిద్యాలయము. అట్టి యద 60 మంది పాఠకులు ప్రాజెక్టునును ఇంగ్లాండులో క్రైయినింగుకై 6 లక్షలూపయల ఖర్చుపెట్టినట్లు నేటి ఈడబ్బు చెట్టి ఆవిద్యాలయమును బాండ్లను గూడదా? అవిషయముగూర్చి కమిటీవారు విచారించవలసినదేనా? కమిటీవారు పూనాలోని వ్యవసాయవిద్యాలయమును పరిక్షింపవలదా? ఇండియాలో సివిలు వెటరినరీ కలెగ్జును భారత

యాల కేలకెక్కుకరగూడదో? కమిటీవారు విచారించుకొనలేదా? వెటరినరీశాఖలో క్రైయినింగునకు బ్రిటిషుదేశమునకు పంపుట కన్న అందుకు సమపాదముల నిక్కడ జేయగూడదా? ఇండియాలో హయ్యర్స్ గ్రేడు యింజనీరులకు కేతు నిచ్చుటకై కేతు నిచ్చుటనుగూర్చి కమిటీవారు విచారించగూడదా? కమిటీవారు తెచ్చికలు విద్యాలయముల నన్నింటిని పరిక్షించి లోపములను దెలుపవలసినదా? మెడికలు విద్యాలయముల పరిక్షిజేసి, అంట పనిన ప్యాట్టర్నియెట్టె ప్రాజెక్టు నేర్పుటకు వసతుల నేల ఏర్పరుపగూడదో? వానినిగూర్చి కమిటీవారే ఆలోచింపగూడదు. మిలిటరీ న్యూస్ పేపర్స్ విచారి చి యండియాలో మిలిటరీ కలెగ్జునుకు కేతువీయవచ్చునేనా? కమిటీవారు తెలుపవలసినదా? కమిటీవారు యింజనీరింగు విద్యాలయముల పరిక్షించి అంట తొనెత్తివెద్య జెప్పుటనుగూర్చి సలహా నిచ్చి భారతీయులనే సివిలు యింజనీరులుగ నియోగించు వసతుల జేయగూడదా? బాకాలేజీలను పరిక్షించి ప్రొఫెసర్లవారితో సంపురించి ప్రొఫెసర్లకేళ్లకును బారిష్టర్లకును భేదమును లేకుండ జేయుచు దెలుపగూడదా? ఇకనవిన్నవించుచున్న విద్యాలయము లెన్నిన్నవో కమిటీవారు విచారించ వలసినదా? ఇండియాలో అట్లై కమిటీ యేత్రోనిజేయుటకు చున్నదో విచారించవలదా? డెంగుగూరులోని వైస్రాయిస్కూలుకు కమిటీవారు పరిక్షింపవలదా? భారతదేశములోని వివిధములకు ప్రభుత్వవిద్యాలయములను పరిక్షించి అందరిలోపములను దెల్పి యేమిమి అభివృద్ధిపరచుముగలవో అవి యెల్ల కమిటీవారు విచారించవలసియున్నవి.

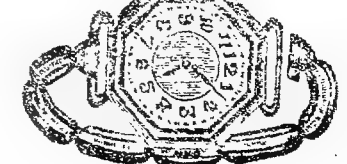
కమిటీవారు ఇంగ్లండు చేయవలసి యుండగా పనియూ పుట భావ్యము గాదు. కాన ఢిల్లీ శాసనసభవారు యీ విషయమై మరల విచారించి, కమిటీకి శాసనసభ దబ్బులిచ్చి, భారతదేశవర్తమానులను పూర్తియగునట్లు చేసెద రని నేను కోరుచున్నాను. లేకున్న మనకును మన సంతతివారికిని, దేశమునకు చాల కీడుజేసినవారు మగుదుము.

కీర్తిశ్రేష్ఠులైన శ్రీకాశీసుబ్బారెడ్డిగారు:—మీరు కాశీనూరయ్యగారిద్వితీయపుత్రుడు. శ్రీకృష్ణాది చంద్రావర్ణిగారిబావమరిది. మీరు పసలపూడిగొర్రుముగో తమతండ్రిగారిపేరు కాత్వతముగా నిలబెట్టుటకు నొకభాండాగామును స్థాపించిరి. దానికై యొక దివ్యమందిరమును కొనిభాండాగారమున కొనంగిరి. ఈ భాండాగారమునందును బిడబాలరకు జీతములేక నడుపుచెప్పించుటయే గాక వారికి కావలసిన పలకలు మొదలైనవి వారే తెప్పించి యిచ్చుచుండెడివారు! ఇట్టిదేశాభిమాని దుర్మతివాను సంవత్సర కార్తీక శుద్ధపక్షియం శవారంతాత్రి 19 ఘడియలకులం ధనుకులను కోకసాగరముపాలించెనీ కాలగర్భమునొందిరి.

తరువతినహంతు మౌనస్థానబాలరు మైత్రగతివారు 17 తేదీని యవరాజాగమనబహిష్కారనూతకముగ బడికి పోకనిలిదిరి. భజనతో నగరసంక్రమము గావించిరి. సాయంత్రము నరసింహాచారిగారు అన్యక్షాపహించి యువరాజాగమనమును గురించి తెలిపిరి. తర్వాత విద్యార్థి యొకరు పంజాబుదురంతములనుగురిచియు దేశపరిస్థితులనుగురించియు నుపన్యసించెను. విదేశ వస్త్రధరానము గావించబడెను.

అంహయోధ్యము ననుసరించి తేలలి సీతారామయ్యగారు విశాఖపట్టణము ఇంజనీరింగు కాలేజీలోని అప్పర సబార్డినేటు క్లాసులో జరుపుట మానివేసిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు.

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like 'పిల్లల బంగారు', 'రణములు', 'కలెగ్జు కట్టక మేలు', etc.

క నాదనూరు అంతు పన్ను. (18) 161 వై నాబానూరు కోళ్ళు చునగాను.

యువరాజు రాక - మారతాళము

నర్సాపురము

మా గ్రామమునందు 17-11-21 తేదీని సంపూర్ణమైన మారతాళము జరిగినది. ఎన్నడును జరుగనిదీని బహుశం దన్ని దుకాణములు మూసివేయబడినవి. సాయంకాలము వాగుగంటలకు యువరాజు స్వరాజ్య శిండాతో భజనములు గ్రామ నుండును తిరిగి పాటించుటలో గాంధీ ఆశ్రమమువద్ద ఒకరింగ సభ గావించిరి. యువరాజుగవనమును ఖండించుచు తీర్మానము చేయబడినది.

కాకినాడ

17 వ తేది ప్రాతఃకాలమున నాగనక్షత్రము గొప్ప ఉత్సాహంతోను యువరాజుగారి యాగమమునెడల నిరసన భావముతోను బురగొల్పుచు జరుపబడినది. అనంతరముగా విదేశ శక్తులు సాయంత్రమున దహనమునకు నమోదుచేయబడినవి. పునరుండి మైదానమున తాలూకా కార్యాలయమున యాజమాన్యమున జరుపబడిన గొప్పమహిమగలలో నీక్రిందితీర్మానము సర్వాంగీకృతమయ్యెను. "వేల్పుయ్యవరాజుగారి రాక భారతీయుల స్వరాజ్యసంస్థాపన కడ్డముగాజేసి ప్రస్తుతమువారి నింతురొధికారమును బలపరచుటకు పన్నినది. ఇంక అట్టిరాకను యానభవారు నిరసించుచున్నారు.

బరంపురం

యువరాజుగవన బహిష్కార సంఘమున సంపూర్ణ మారతాళము బరంపురంలో నర్సాపుర జయప్రదముగ జరిగినది. 17వ తేదీని ఉదయము జరిగిన యువరాజుగవన వేళిలందిజనులు గుమిగూడి కడపలో నలుమూలలకు వెళ్ళిపోయిరి. ప్రతి దేవాలయమునందును స్వరాజ్య సమారాధనములు జరుపబడినవి. పుగలములో పలుచోట్ల స్వరాజ్యపతాకములను, నల్లనిపావుతూటలను ప్రేరేపించబడినవి. ఉత్సవముతో గూడ ద్రిప్పయన్న గాంధీ మహాత్మునిపటమును ప్రతి ఇంటికొక్కచోట ప్రతిచోటను తీయబడినది. సాయంకాలము బరగాను మైదానములో నొర గొప్ప బహిరంగసభ ను రా. రా. ఉన్నత వేదికపరచుచున్న రామలింగ పంతులు గారి యధ్యక్షతన జరుపబడినది. అందు మల్లాది కృష్ణమూర్తి, న్యాయపతి వారాధయ్యమూర్తి పంతులు, తామన్నపేట మహర్షి సాహెబు గార్లు ఆధ్యక్షులును, డాక్టరు వైద్యుల సాహెబుగారు కుర్చీభాగమున, శ్రీమతులు నిరంజన పట్నాయక్, కనకలక్ష్మి వహాపాల్ గార్లు ఉత్తరమునను గంభీరపాత్రములు గావించిన పిమ్మట విడుదల యాప్యముల విలువ గలవి వేదవస్త్రములు దహనము గావించబడినవి.

యలమంచిలి.

17 తేదీని కార్యము సభవారు ఏర్పాటుచేసిన కార్యక్రమము ఆరంభింపబడినది. ముందుగా సాయంకాలం పోస భగావించబడి మరునాటిదినము జరుపవలసిన కార్యక్రమము బోధపరచబడినది. 17 తేదీని కొంతవేలందిజ స్వల్పసంఖ్యముల క తిగిపట్టిక సంపూర్ణముగా మారతాళము గావించబడినది. మార్గ బహుళమున కట్టివేయబడినది. అనంతరము ఖద్దరువస్త్ర ధారితైకనాయకులపటములతో స్వరాజ్యోత్సవములకు పాదుచు నారంభింపబడినది. మనీషులలో నేవాలయములలోను స్వరాజ్యప్రాప్తి విమిత్త ప్రార్థనలు జరుపబడినవి. విద్యాలయముల తలపై ప్రేక్షకీ వర్తకులు సామాన్యజనులు ఉద్యమమునకు చాల సహాయపడిరి సాయంకాలం 5 గంటలు మొదలు 7 గంటలవరకు సభజరుపబడినది. వధిగూర్చుకొన్నవారు యీ దినమున మారతాళము జరుపుటకు గల జీవశక్తితమ గూర్చి ప్రజలు నెఱపబడినవిధమున గూర్చి ముఖ్యముగా కార్యకర్తలహితముగాను కాంతియుముగా నుండవలసినది ప్రజలకు బోధపర్చిరి. సుమారు 1000 పంది ప్రజలువచ్చిరి.

దేవర్తి

దేవర్తిగ్రామములో 17-11-21 తారీఖున పూర్తి అయిన మారతాళము జరిగినది. గ్రామములో నున్న కొట్లన్నయ మూడు బడిలు, బండ్లన్నయ బాడియట్ట తేను. భోగ్య మైస్కూలును చాలా రంగుల పూర్తిగా బహిష్కరించినారు. సాయంత్రము చుండుపము దగ్గర శ్రీయంత పెద్దంటి గంగావర్మగారి ఆధ్యక్షతన ఒక గొప్పమహాసభ జరిగెను. శ్రీయంత కొల్లపూడి తిలకరావుకొత్తగారు యువరాజుగారిని బహిష్కరించుట విషయమైన్ని మహాత్ముడు ఎల్లుస్వరాజ్యమును సంపాదించునో సంపద్యమును గురించియున్న గంభీరపాత్రము నిచ్చిరి. తదుపరి యీక్రింది తీర్మానము చేయబడినది.

హిందూదేశములోని ప్రజలకు కలిగియున్న యిక్కట్లను వలన వారు యువరాజుగారిని సన్మానించునీతిలో లేరని యీ సభవారు రూఢిపరచుచున్నారు.

2. ప్రభుత్వమువారిచేతను, నిరంకుశ పరిపాలనాపద్ధతిని బలపరుచుకొనుటకై యువరాజుగారి రాక ఏర్పాటుచేయబడినది. కాన, అట్టిప్రయత్నమును ఈసభవారు నిరసించుచున్నారు.

3. ఈసభవారు హిందూదేశమునకు తక్షణమే స్వరాజ్యమును ప్రసాదింపుమని లోకకళ్యాణ ప్రయత్నమున దేవుని మిక్కిలిగా ప్రార్థించుచున్నారు.

వీరూరు

వీరూరు పునరుండిములో 16-11-21 వ తేదీన మారతాళము ఆరంభింపబడినది. రా. రా. ఉన్నత వేదికపరచుచున్న కన్యకాశ్రమ గంభీరపాత్రమును నొసంగి 17-11-21 దినము పూర్తిగా పట్టణంయూనట్టును టవునకట్టరి గారయిన మహారా. డాక్టరు రాజగోపాలరావుగారిచే ప్రతినిధియు పరిక్షింపబడి ప్రతిరుకాణమును మూయబడి, మధ్యాహ్నము రెండుంటలకు నేమనల్ మాస్కాల్ పుపాధ్యాయులును, బాలరును నక్కని గాంధీబోలీల పూర్తిమైన ఖద్దరువస్త్రములనుధరించి నుండువాండువ్యయములతోడ మహాత్ముని పతంబును మూపులనై ధరించి జాతీయగీతములను, బాదుచు, పట్టణంంతయు నూరేగుచు నాటిసాయంత్రము 5 గంటలకు పుమారు 5-6 వేలమంది మహాజనులతో పునరుండిమున గొప్పసభగావించబడినది. నాటిసభకు మహారా. డాక్టరు గంగ రామయ్యగారిని అధ్యక్షులుగా నియమించిరి. అందు ప్రధానమున బ్ర. శ్రీ. ఆత్మహరి గోవిందాచార్యుల గారి పు ప నా య స ము జ రి నె ను. తరువాత దువూరి సుబ్బయ్యగారిచే న్యయవస్తువైతిలో గొప్ప యువస్వామము నీయబడినది. అనంతరము, బాలసుబ్రహ్మణ్యం ప్రగారితే కూడా చక్కని యువస్వామము నీయబడినది. నాటిసభలో మ. రా. మానేస్లి నూర్వారాయణ గారిచే జాతీయపాఠశాలకు యిదివరలో చేయబడిన చందాల బాబుకు సామ్యు రు 78000 లు వసూలు అయినట్లున్నా మిగతా పయికము కూడా అతిత్వరలో సమకూర్చి యీకార్యమును నిర్విఘ్న వాయకముగా నెవేర్చి ఆంధ్రదేశముయొక్క కీర్తిని గాపాడి, మహాత్ముని ఆశీర్వాదమునకు నిరీక్షించుచుండు మనిషిడైనాండు నాయకుల తోడనే చెప్పియున్నారు. కాన యిట్టి మహాదీక్షతో కార్యమును సమకూర్చుచున్న యీ సంఘము వారికి భావంతుడు తోడ్పడుగాక యని కోరుచున్నాము.

దివిథాలూకా

అభిలక్ష్యాల సంఘమువారి ఆజ్ఞానుసార మీ నెల ౧2 వ తేదీయం దీ దినపత్ర గ్రామములయందు మారతాళము గావించబడినది. ౧ ఆనంద, ౨ మోక్షనపల్లిలంక, 3 పెదకల్వెపల్లి ర కల్వెపల్లి గిరివోలు, 4 పెదప్రోలు 2 కస్తూర్ పాలెం, ౫ కోనూరువారి పాలెం. ఇందు కోనూరువారిపాలెం లిరువోలు, పెదప్రోలు గ్రామ సంఘములవారు భజనతో శృష్టానందితే అచ్చట కొన్ని విదేశవస్త్రములను దహించి స్నానయొనర్చి కనపడిన దేవాలయములలో మహాత్ముని సంకల్పసిద్ధితై పూజల తేయించి తైంకాయలొట్టింపుచు ఈ విచారవార్తను గ్రామములయందు వెల్లడించె.

౧౬ వ తేదీ రోత్రి మా తాలూకా తహశీల్దార్లు వారిని నాసింహారావునాయుడుగారు యువరాజుగవనోత్సవమునకు రంపాలను ప్రోసచేయటకై పెదప్రోలు గ్రామమునకు వెళ్ళిరి. గ్రామమున ౫౮ పెద్దలకొరకు తన సొంత సేసారులు గ్రామమునకు త్రిప్పిరిగాని ఒకరైననూ వారి దళ్యమున కరుగలేదు. సుమనాడుదయము 9 గంటలకు మన్నను ఫలితము కాన్పించలేదు. ఆదినము మారతాళమునుచే వర్తకు లంగళ్లను తెరచలేదు. ఆ సంతతి సన్నిధానవల్ల విని కుడిన మీ గ్రామమున మహా విషయము వైతము దొరకవని మనవిచేసినవిదాట చల్లపల్లికి వెళ్ళియుండిరి. గ్రామ మునకన్ చాల శ్రమపడి సామాను మోయుట కొక కూలివానిని మాత్రము తేగలిగెను.

వీరాపురం.

నవంబరు 17:- ప్రతిగురువారము మాగ్రామములో గొప్ప సంత జరుపుదు కి ఈ దినమున మాయూరిలో వక్కరుకాణ మయినను తెరవకుండ మూయబడినది. ఈ దినమున సంతబయలుంటియు విరామమయ్య వయినది. ప్రతివారము పది వేలరూప్యములు తక్కువగాకుండ అమ్మెడు సంతబయలులో ఒక్కమ నిషియును దుకాణములు తెరువలేదు. ఊరిలో దుకాణములు మూసినందునను, సంత ఆగిపోయినందులకును చాల సంతసించుచున్నాము. మైస్కూలులో 600, 700 బాలురు చదివెను వాయిన్కూలుకు నేటిదినము వుడమంది బాలురు మాత్రమే వెళ్ళిరి. మిగత బాలురు నేటిదినము స్కూలును మానిరి. కాని మాహితాపురం గ్రామంలో ప్రస్తుతము నివాసముగా నేర్పరుచుకొని దివాన్ గిరి చేయుచున్న కొకా వెంకటసుబ్బారావు నాయుడు గారు స్వయముగా గుట్టపుండ్లపై మైస్కూలుకువచ్చిరి. ఏజి 15 నిమిషములు ముందు తోలినువారువచ్చి వాయిన్కూలులో

ప్రధానోపాధ్యాయులు, మొదలయినవారును, కలసి ఏమి యాలోచించిగో తెలియదు గాని సుమారు 3 గంటలకు మాట్లాడిరి. తుదకు ఈ దివాన్ గారు తిరిగి వెళ్ళిపోవుచుండగా ఆ హాయి స్కూలుకు ముందు నున్న స్వరాజ్య బయల్ నే బయలులో నిలబడివున్న కొత్త కేశవరావు అనే బాలుని అన్యాయముగా నీవు నానోకొవలేటవు యిచ్చట నిలబడుట తప్పు యిచ్చట నిలబడ కూడదు. ఆవలకు పొమ్ము. కోడ్డుమిడికి పొమ్ము అని అన్యాయముగా మెడనై చేయివైచి గంటి త్రోసివేసిరి. మేము గాంధీ శిష్యుల మనటచేమాకు దొర్ల స్వరాహిత్యమే ప్రధానము గనుక మేము మాట్లాడక ఊరకుండి పోమని చెప్పి లేచి నిలబడియుంటిమి. ఇదంతయును పోలినువారు చూచిరి గాని వారు కలుగ తేసికొనలేదు. ఎవరి తెన్నువారు యింట్లకు పోయిరి. సాయం త్రము మిటింగు జయప్రదముగా జరిగినది. యందుకు నేటిదినము దుకాణములు మూయబడిన వని మ-రా- మల్ల్యాల గోపాలరావు గారు తెల్పిరి.-(ఒకప్రతినిధిసంధి,

విశాఖపట్టణము

దేశీయ మహాసభాసంఘమువారి తీర్మానము ననుసరించి విశాఖపట్టణము గా పూర్తి అయిన మారతాళము జరుపబడినది. బహుల లన్నియు మూసివేయబడినవి. కూలీలు పనుల కేగుట మానిరి. కళాశాలకును, ఉన్నత పాఠశాలకును విద్యార్థులు పోవుటమానిరి. ముఖ్యముగ ప్రాథమిక పాఠశాల విద్యార్థులలో అమితోత్సాహము ప్రబలి పూర్తిగా బడుట బహిష్కారపాటికె వి; బండ్లయియు నాడుటలేదు. వాల్తేరు, విశాఖపట్టణము కయిల్వేస్తేపనులలో లైసన్సు కూలీలు సహితము పనులకు వెళ్ళుట మానిరి. దేవాలయములలో వైదిక బృందముచే "సత్వర స్వరాజ్య ప్రాప్తికొరకు" పూజలు నల్లుబడినవి.

మధ్యాహ్నమున భజనలలో నూరేగింపు టుత్సవము పురమందిరమున కెదురుగ సముద్రపుటాడున విధమైనది.

౧౦౦౦౦ (పదివేల) మందితో గొప్పసభ జరుపబడినది. సభకు తుని కార్యాలయము అధ్యక్షులు శ్రీరాజా వల్లభరాజు మిగ్గా అప్పల నరసింహారాజుగారు రంగారాధిపత్యమును వహించిరి. ఈ క్రిందితీర్మానము శ్రీయంత కొల్లూరు నూర్వారాయణగు ప్రగారితే ప్రతిపాదించబడి శ్రీమంత్ రావుచుచ్చినుండరావు పంతులుగారిచే ఉపపాదించబడి శ్రీమతి లక్ష్మీకృష్ణయ్యగారు, రజాకు సాహెబు, సయ్యను చుమాన్సుగార్లచే బలపరచబడి సర్వజనాంగీకారమును బడసెను.

"శ్రీవేల్పు యువరాజుగారి రాకపై యేవిధమైన విరోధభావము లేకున్నను వారిరాక; మహాత్మునియులపట్ల వాగ్దాన భంగముకున్నా ౧౯౧౯ వ రివత్సరమున పంజాబులో నైనిక కాననముదినములలో ఘోరకృష్ణములకు కారణమైట్టియు హిందూదేశమునకు అన్యాయకొను స్వరాజ్యము సాధ్యమైనంత వరకు ప్రాప్తిచకుండ చేయుటకు వద్దేంపటమిట్టియు, ప్రస్తుత ప్రభుత్వ విధానమునకు బలమును ప్రాప్తుకు కలుగజేయుటకు వద్దేంపటమిట్టియు రాజకీయపు లైతుగా భావించుటచే ఈసభవారు ఈ నేటియువరాజుగారిరాకతో తమ కేమియు సంబంధము లేదని తీర్మానించుచున్నారు.

వేంకటగిరి.

18 నవంబరు:—6-వ తేది సాయంసమయమున దీదలకుచిర్రెణుగ నూలునడుచుట నేర్పించబూనుకొన్న కొందరు మహాశయులు రాటుములను స్వదేశభజనలతో జయప్రదముగా నూరేగింపు గావించిరి.

17-వ తేదీని పురమంతయు సంపూర్ణమారతాళము గావించబడియి. మున్నెన్నడును జరుగని భంగి బాతులవేదములు లేక ఏకీభవించి వర్తకు లందరును తమయంగళ్ల మూసివైచిరి. తమలసాకులయంగళ్లు తుదకు నప్పముల నమ్ముకొను చిన్నయంగళ్లు నెలెము కంట మాచెద మన్నను కానిపింపవయ్యె. రయిలునుండి ఊరిన ప్రకూడికు లందఱును సాదచారులై పురమున కేగుదెంచువారైరి. పురములో ౫౮ పదిపిల్ల డొక్కకును బడికిపోవడయ్యె.

హిందూమహాత్ముడియనమ్మకమును బహుశాసనీయమై యుప్పాలెను. రంకుతెగలవారును 1 మిగూడి దేశభజనల నొనర్చుచు మనీషునకు వెళ్లి స్వరాజ్యము ప్రపాదించ భగంతుని వేడుకొనిరి.

సాయంకాలము మూడు గంటలు మొదలు చుట్టుప్రక్కల నుండు గ్రామములవారు స్వదేశభజనల నొనర్చుచు వందలకొలది రాసాగిరి. ఇంతలో నెల్లూరుకల్లా జాతీయసంఘాధ్యక్షుడు శ్రీయంత ఒంగంటి వెంకటసుబ్బయ్యగారు వత్తుని వార్త తెలిసి వారిని సగౌరవముగ రయిల్వేస్తేపనునుండి అందరును జయజయ ధ్వనులతో పురమునకు దోడుకొని వచ్చిరి. సాయంకాలమున వీరి అధ్యక్షులకొరకు మహాత్తరమైన సభ యొకటి జరిగెను. సుమారు వాల్లవేలమంది జనులు సభనలంకరించిరి. బరంపురం కృష్ణమరాజుచే జ్ఞింపబడిన మహాత్మాగాంధీగారి రూపపటము అధ్యక్షునిచే

బహిరంగపరుపబడెను. అధ్యక్షుడు సర్వజన హృదయముల నాకర్షించుచు రెండుగంటలసేపు గంభీరవస్యాసము గావించిరి. జైలుకుపోవ సంసిద్ధులైనవార లెందరో చేతుల వైకెత్తుకు తన్ను అంతయు చేతులు వైకెత్తి నిద్రము నిద్రము అని కేకలు వైచిరి. శ్రీల నైతము చేతుల వైకెత్తి గెను యామోదమును జూపిరి. విశేషవస్త్రధారణముతో సభ ముగిసెను. (ఒకవిలేఖరు డు)

అనకా పల్లి.

ఈపట్టణమున ౧౭-౧౧-౨౧ వీని కామ్రానాతీయోప సంఘమువారు నూచించిన కార్యక్రమము ననుసరించి సంపూర్ణ హారతాళము, ఖడ్గర సప్తధారుల యూరేగింపు, ప్రార్థనలు సలుపబడెను. సాయంకాలము వాల్మీకిగంటలకు మాగ్నటులో నిరాకరణవాది భమిడిపాటి చిన్నయ్యవారాయణశర్మగారి ఆధిపత్యము క్రింద మహాజనసభ సమయం దీనది. ఇందు కార్యము సభ్యులకాక పూర్వముకూడ వెయ్యిమందివరకు వచ్చియుండిరి. ప్రస్తుతదేశపరిస్థితి, భూపతి విషయములు కాననాతికమణమునుగూర్చి మహాత్ముల నిద్రాస్తములు, పరిపాలకుల నిరంకుశ చరిత్ర యువరాజుగారి పిలువనిపేరంటపు రాకలనుగూర్చి శర్మగారిచే రెండు గంటలు విగళముగ యువస్వనింపబడినవివృత హాజరైన ఆందరి సభ్యులచే నీరెండు తీర్మానములు అంగీకరింపబడినవి.

తీర్మానములు.

౧. స్వరాజ్యమునకై పాటుపడుచుండిన మోక్షానా మహామృదాలి మున్నగు మహామృతీయ నాయకులు మతాభిమానమును బట్టి ద్రోహముతో చెరసాల కేగినందులకు వారి నీరక్షణా శధిసంపించుచున్నారు. వికాఖ:ట్టణముజిల్లాలో పనిచేయుచున్న కాతణముచే నిరంకుశాధికారుల తీవ్రదృష్టికి ప్రవృత్తులగు గురియైన తెల్లసోదరుల నార్దుగను అనకాపల్లి సోదరుడు యెల్లపు మాకరాజుగారి నీసభవారభించించుచున్నారు. ఈ జిల్లావారికిగూడ సర్వస్వరాజ్యపాపికి తోడ్పడుచున్న జిల్లా నిరంకుశాధికారవర్గమువారియొక్క కార్యముల నీ సభవారు గమనించి సంకల్పించుచున్నారు.

౨. శ్రీవేంకట యువరాజుగారివై యేవిధమైన విరోధభావమును తేటపెట్టిన, వారిగాక మహామృతీయలపట్ల వాదానధిగమునకును, ౧౯౧౯ వ సంవత్సరమున పంజాబులో నైసికాసనమున్న దినములలోని ఘోరకృష్ణములకు కారణమై నట్టియు, హిందూదేశమునకు జన్మహక్కు గు స్వరాజ్యము సాధ్యమైనంత వరకు ప్రాప్తించకుండ చేయుటకు ద్వేషపరిచియు, ప్రస్తుత ప్రభుత్వ విధానమునకు ఒలమును ప్రాపును కలుగ జేయుటకు రాజకీయపు కైత్తుగా భావించుటచే యీసభవారు యీవేల్పు యువరాజుగారిరాకతో తమ కేమియు సంబంధము లేదని తీర్మానించుచున్నారు.

పంజాబు దౌర్జన్యములు భీలాపత్ అన్యాయములు చెప్పబడుచుండినపుడు సభ్యులలో ఆగ్రహసంజనితదుఃఖమువిశేషముగపట్టి యూచినిదిగాని, మహాత్ముని కాలింపందేశమునిదే తిండబడినపుడు చిత్రకాని కలిగినది. సభాసంతకమున సలుబడి మంది దేవాంగులు తామికివిదేశపురుసులతో ఒట్టు సేయమని చెప్పిరి. విదేశవస్త్రధారణముతోను దేశనాయకులకు జయజయధ్యానములతోను సభ రాత్రి ౮ గంటలకు సంపూర్ణ కావించబడినది.

అనంతపురం

హిందూదేశమునకు యువరాజుగారు వచ్చినదినము చేయవలసిన కార్యక్రమమును ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘమువారు కేవలచిన మేరకు 16 వ తేదీ సాయంకాల మారుగంటలకు గాంధీ చావుసందు మ-రా-శ్రీ కాంగ్రి వాసుదేవరావుగారి యధ్యక్షతలక్రింద సభ జరుపబడినది. తస్మింభయందు శ్రీయత అనంతగిరి పేరనార్యకవి, ఇల్లూరు సుబ్రహ్మణ్య శర్మగారు యువరాజుగారు 17 వ తేదీ హిందూయపట్టణమున హిందూదేశము తయ గావించవలసిన కర్తవ్యమును గురించి ప్రజల నోడముల నాటునటుల నుపన్యసించిరి. సభకు లంఘనమ వరునాడు సంపూర్ణహారతాళముల గావించునటుల చెలిపిరి.

17-11-21 తేదీ యువయును ఖడ్గరసప్తధారులు భవనలతోను, గాంధీమహాత్ముడు జైయమ శబ్దములతోను నగరంకిర్రనము గావించిరి. ఈదినము గ్రామమునందు సంపూర్ణహారతాళము గావించబడినది. విద్యార్థులు చాలామంది పాఠశాలకు పోకు భజనందు బాల్గొనిరి. సాయంకాల మైదుగంటలకు బహిరంగసభ శ్రీయత పేరనార్యకవిగారి యధ్యక్షతలక్రింద జరుపబడినది. కొందరు ప్రముఖు లుపన్యసించినవివృత నీతికి తీర్మానము సర్వజనాంగీకార మయ్యెను.

తీర్మానము

“భారత ప్రజాభిప్రాయమునకు వ్యతిరేకముగ, దేశమున

స్వరాజ్యసంపాదనమునకై జరుగుచున్న తీవ్రాంతోషమును గూడ గమనింపక, భారత ప్రభుత్వమువారు త్రివిధప్రజలు పూనికతో యువరాజుగారి నీ దేశమునకు రప్పించుట యిప్పటి నిరంకుశప్రభుత్వవర్ధిని బలపరచుటకే యోచనమైనదైన యువరాజుగారి వ్యక్తివిషయమున నీ సభవారి కట్టిగొరగముండినచు రాజకీయకారణముల ప్రాముఖ్యముంబట్టి యువరాజుగారిరాక కీ సభవారు తమదృష్టమైన ఆ సమృత్తిని తలుపుచున్నాడు.”

కొండవీడు, కొల్లూరు, కొండపల్లి, కొత్తపల్లి, వారాయణవరం, ముదునూరు, పోణంగిపల్లి, ఆకిన, ద్వారకా తిరుమల, కొత్తరెడ్డి, నందూరు, ధర్మవరం, మామిగులు, సర్వవాద నూజిపేట గ్రామములలో కూడ 17 తేదీని మాత్రము జరిగెను

తేనాలి

17 తేదీన తేనాలిలో యువరాజుగారి బహిష్కారమునకు దృఢమైన హారతాళము జయపరచుగా జరిగినది. దుకాణములన్నియు కట్టివేయబడుటచేత పట్టణము కళాసహాయముగా నుండెను. పెద్దబజారులోను, పట్టణములో కొన్ని ఇండ్లపైనను స్తంభాలెండాలు కట్టబడినవి. ఉదయము ఈరేగింపు జరిగినతర్వాత దేవాలయములలో అభిషేకము వనీదులలోగలమాజు చేయబడినది. సాయంత్రము శ్రీగుర్జరపల్లి రామకృష్ణయ్యగారి ఆధ్యక్షతలక్రింద జరిగిన గొప్పసభలో ఈక్రిందితీర్మానము శ్రీ జొన్నలగడ్డ పున్నయ్యగారిచే ఉపపాదించబడి శ్రీ వేలి చలకతిరావుగారిచే బలపరపబడి సర్వజనాంగీకారమును బడసెను.

తీర్మానము

హిందూదేశ ప్రజాశయములను అణగారోక్తు నుదేశముతో ఆంగ్లప్రభుత్వము యువరాజుగారిని నగరదేశమునకు పంపుచున్న గమకను వారు వచ్చుటవలన తానెపిడితులగు మనము ఘమాన కొటిరూప్యములను ఖర్చుపెట్టవలసి యుండును గనుక ఏకగ్రీవముగా మనము సద్విచేష్టినను భేదోపాయముచేసి నిరంకుశప్రభుత్వమును మనవిదా మంతరమెచ్చుగా సాగించు పట్టుదలవిదా వారు వచ్చుచున్నార గనుకన, వారి ప్రత్యేకవ్యక్తితో మన కేవలభము లేకపోయినను, వారిని సర్వభముల నునము బహిష్కరింపవలయు నని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

నాయుడుపేట

నెల్లూరుజిల్లా నాయుడుపేటగ్రామములో ఈనెల 17వ తేదీనాడు యువరాజుగారునుకై, ఆ యూరివారు తమ అనిష్టమును దెలుపుచు కార్యము ఆజ్ఞాసారముగా సంపూర్ణ హారతాళమును గావించిరి సాయంకాలము గొప్పసభ జరిగెను. కార్యముప్రచారకులు తలపూతు వెంకటసుబ్బయ్య, మిడుతూరి నరదశర్మగార్లు స్వదేశ, స్వరాజ్యవిషయములపై గంభీరవస్యాసమును చేసిరి. ఉపన్యాసకామున పోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు సభను ఆపుటకై ఎరియో ప్రయత్నించెను. కాని నిష్ఫలమై యోజన మాయెను. సభాసంతకము విదేశవస్త్రధారణము గావించబడినది. ఆనల హిందూముసల్మానులు కలిసి తమజాతీయపతాకములతో ఈరేగింపుచేసిరి.

రేణుకు.

మాగూరుముగో 17 వ తేదీని బజారు పూర్తిగా మూతబడినది. ఉదయం ౮ గంటలు మొల 12 గంట వరకు ఖడ్గరసప్తధారుల ఈరేగింపు జరిగినది. స్వదేశీబట్టలను మూటలుగా కట్టి, వాటిని ప్రచారకులు నెత్తివిద పెట్టుకొని, యింటింటికి పోయి స్వదేశీవస్త్రమును గురించి బోధచేసి, ౮:౦౦ మామాయలు ఖరీదుగల బట్టలను అమ్మిరి. కేవలసామి ఆలయములో రాటగెను సుదర్శనచక్రమును పూజచేసిరి. మనీమలో సమాజు జయపబడినది.సాయంకాలము ౮:౦౦కు బహిరంగసభ జరిగినది.కాక్రూవులపల్లి వారాయణరావుగారు అధ్యక్షపదవిని అంగీకరింప, శ్రీ కొవ్వలి గోపాలరావుగారు ప్రస్తుత విషయపరిస్థితులను గురించియు, కాననోల్లంఘనమును గురించియు, యువరాజుగారి రాక ఎందులకు ఈనిరంకుశప్రభుత్వము పన్నినదో విపులముగా జెప్పిరి. వర్తమలందరు నీక బిజేషిబట్టలను కప్పించవని వాగ్దానము చేసిరి.

నెల్లూరు

నెల్లూరులో 17 వ తేదీని బజారు పూర్తిగా మూతబడినది.

నెల్లూరు

నెల్లూరులో 16:—గన్నవరం తాలూకా ఉయ్యూరు గూడ ప్రభుగ్రామములలో కార్యము ప్రచారము చేయుచున్న వారును ఇంకా కొందరును కలిసి డి. పి. డబ్లియూవారు బంధులు కాలర కట్టబడి ౧:౩౦ వేలం కేయమండగా లాకు అవణిగానికి వెళ్లి జేలంపాటులు సాదగద్దగ బోధించినందున ఎవరును పాటులు పాడక సర్కారుకు సవ్వంపచ్చిందని పోలీసు వారు ప్రమీలు కైవసాన్ (ఆకామప్రతేత వేరము చేసి నట్లు ఇండియన్ పీనజు)ను 447 కేసు కొ ప్రకారం కేసు పెట్టిరి. అది 15 తేదీని బెజవాడ మేజిస్ట్రేటు చల్లా వెంకట్రా హయ్యగారిద్దరు నిచారణకు వచ్చెను. ఇందులో 12 మంది ముద్రాయాలు గలరు. ఒకటగ్రవాడు ఘమాన 14 సంవత్సరముల యాడుగలవాడు కూడ ముద్రాయుగా పెట్టబడివాడు. సబుడివిజిల్ ఆఫీసరుగారు సాక్షిగా నున్నాడు. కొంత మంది ముద్రాయాల పేర్లు సరిగా వ్రాయక పోవట్టి నరునులు అందరెరు. తిరిగి కేసు వాయిదా వేయబడినది. ముద్రాయాల లో ఆరుగురు తిరిగి హాజరుగుటకు పూచీపుత్తు లిచ్చుటకు నిగా కరిందిరి. అందులో ఈపగునాడుగు సంవత్సరముల కగ్రవాడు కూడ నుండెను. మేము తప్పుక వాయిదావాటికి హాజరయ్యెదమని యాచీపుత్తు లిచ్చుటకు నిగా వాయిదా వేయబడినది. గదరు కుర్రవాడు మేము పూచీపుత్తు ఇవ్వము అన్నప్పుడు మేజిస్ట్రేటు గారికి కోపమువచ్చి “నిపు ఇవ్వవా” మీరు ఇవ్వరా” అని అంటూ గరిగా జగాలు చెప్పవలసిన దనెను. “కేసు ఇవ్వరా” అని ఆటగ్రవాడు చెప్పెను. మేజిస్ట్రేటుగారు సదకు పూచీపుత్తులు ఇవ్వని ముద్రాయాలనందరిని జైలుకు తీసుకొని వెళ్లుటకు పోలీసులును సుపారులతో రప్పించి కటాటోపముగా ఇరువదిజము. దూరమున నున్న సబుజైలుకు పంపెను. దేశభక్తులు ఉత్సాహముగా చూపణులందరును ‘గంధీమహాత్ముడు జై’ అని కేకలు వేయుచుండగా జైలుకు కరిగిరి. కొంత మాదవచ్చినవారికి క్రిక్కిరిచిపోయినది.

బెజవాడ సబు మేజిస్ట్రేటుగారు

సబు మేజిస్ట్రేటు చల్లా వెంకట్రాహయ్యగారు కేసును 15 వ నవంబరునండి 1౫ దిశోబరువరకు వాయిదావేసిరి. ముద్రాయాల జైలుకు వెళ్లినపుడు రావలసిన ముద్రాయాల ఒకకో ఇద్దరొకప్పు తక్కిన గారందరు హాజరైనపుడు ఎందుకు పదిహేను రోజులువాయిదా వేయవలసిచ్చెనో తెలియకున్నది. ముద్రాయాలకదలకులు; కాంగ్రెసుద్యమముగా పంచేయవారు; ఇరువుకొన్నవారు; స్థితి గలవారు. అట్టివారిమాలలకు విశ్వసించక పూచీపుత్తు లివ్వంతమాత్రమున జైలు కేల పంపవలసినవచ్చెనో తెలియలేదు. పనువాలగొడ్డ కుర్రవానికూడ జైలుకు పంపెను ఆంధ్రరాష్ట్ర కార్యముకంటి కార్యదర్శి డాక్టరు ను బ్రహ్మణ్యంగారు నెత్తివిద తలకద్దలేకుండ మర్రియో కూర్చున్నందుకు మేజిస్ట్రేటుగారితో నేమా మాట్లాడి వచ్చిన వారి జంట్రోతు సుబ్రహ్మణ్యంగారిని తలగుడ్డచట్టుకొచ్చుకొరెను. మాజిస్ట్రేటుగారు తన దగ్గరకు ఈయన తలగుడ్డలేకుండ కూర్చుండుట కిగ జేదని అనుకొని యిటు కలురుచేసిరి కాబోలు. సుబ్రహ్మణ్యంగారు తలగుడ్డ చట్టుకొనుటకు నిరాకరించిరి. డాక్టరు రావచంద్రరావుగారు కూడ నెత్తికేయ లేకుండనే కూర్చుండిరి. ఇరియలు గంధీటోపితో కూర్చుండుట వీరికి తలకేయము కేటంకుట కొద్దబడుట మహాత్మాగాంధీకి జై అనుట మేజిస్ట్రేటుగారు దగ్గరకు లోటని తలచినట్లున్నది. పను నాలుగేడ్డ కగ్రవానితో వచ్చి పూచీపుత్తు ఇచ్చి విడిపించుకొనెద నని చెప్పగా ఆటగ్రవాడు విడిపిపెట్టబడినది. జైలు లోని ముద్రాయాలకు బెజవాడగారి నేపాకులు భోజనము పెట్టుటకు నెలవిప్పించవలెనని కాశీకర్మరావుగారు సబుజైలు నూరిరెంబెంబెం టురు గదరు సబు మేజిస్ట్రేటుగారిని కొరగా అర్జి పెట్టుకొమ్మిరి. అర్జి వ్రాయుచుండునగా బయటనుండి భోజనమువచ్చినచో వచ్చినవారు గాంధీకి జై అని జైలులో అనెద రనియు ఒకటిరెండుగోజులుమాత్రమే బయటి భోజనమునకు నెలవిచ్చెదమనియు ఈలోగా ఎవరైనను మహాత్ము గాంధీకి జై మొదలగు కేకలు వేసినచో తర్వాత భోజనము గావనననియు ఏమేమో అనవసరకు సంకతులను మేజిస్ట్రేటుగారు నెలవిచ్చిరి. మేజిస్ట్రేటుగారి ప్రార్థన సరిగా నుండనందున కాశీకర్మరావుగారు వ్రాయుచున్న అర్జిని కొల్లూగోనే చింతివేసి రూప్యప్రకారం మీరు చేసకొనండి అని చెప్పి బరతుకు కరిగిపోయిరి. ముద్రాయాల బంధువులు వచ్చినచో రూప్యప్రకారం వారి కిప్పించవలసినది ఇవ్వచ్చెనని మేజిస్ట్రేటుగారు నెలవిచ్చిరి. ముద్రాయాలను జైలుకు సంప్రసృటికి మూడుగంటలలోపుమాత్రము అయినది. వారి బంధువులు భోజనము మొదలగునది తెచ్చుకొనుటకు ముద్రాయాలలో మాట్లాడి ఏర్పాటుచేసెదమని చెప్పుకొనగా అయదు గంటలలోపాతగాని పిలువెదని చెప్పిరి. ఆగ్రాతి గంట వందు కొనటకు ముద్రాయాల కేర్పాట్లు మేజిస్ట్రేటుగారు చేయలేదు నునూరు 5-౩0 గంటలకు బంధువులను చూడనిచ్చిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు భోజనము ఆరుగంటలలోగా వదిలి రావనవలసి. ఈలోగానే ఆరుగంటలయ్యెను ఆరాత్రి సబు మేజిస్ట్రేటు చల్లా వెంకట్రాహయ్యగారు చల్లదనముగ ముద్రాకు భోజనములే లేక కిరరాత్రికండిరి. దేశప్రార్థతో

నీర్లుత్రాగుటకు చెబులుగాని గంటల కొనుటకు పాత్రసామగ్రిగాని ముద్రాయాలకు బంధువు ముట్టుటకు మేజిస్ట్రేటుగారు ఒప్పుకొనలేదు. తననొకర్నిచ్చు క్రొత్తుండలో నెలవిచ్చెకొని ముంతలతో నీర్లు త్రాగవలసిన దని మేజిస్ట్రేటుగారు నెలవిచ్చిరి. ముద్రాయాలలో గాయత్రి ఆనంతరామయ్యగారు ఇంగ్లీషులో ఎఫ్. ఏ. ప్యాటగురు యేగాక మంచి సంస్కృతి విద్యాలసుడు. లక్ష్మణస్వామి గారు వెంకటేశ్వర్లుగారు శ్రీ గ్రామమూర్తి గారు పాఠశాలలకు కార్యగమతీర్మానము ననుసరించి నడచిపెట్టిన విద్యార్థులు. ముద్రాయాల ఎట్టికన్యములైన సంతోషముగా భరించుటకు సిద్ధముగా నున్నారు. త్వరగా మా మేజిస్ట్రేటుగారికి రాత్రి బహద్రరు చిరదమును ఉద్యోగముతో ప్రమాదమన్ను కలుగుగాక!

కలకత్తాలో సమ్మేళిస్తేన ట్రాంజేపనివాఁడూ తిరిగి 21 వ
తేదీ సోమవారమునండి పనులలో చేరుట కంగీకరించి.

సేతు బ్రహ్మ, మచిలీపట్నము లీక,
పాస్తు లాకు 610, మైలాపూరు, మద్రాసు.

బందరు వార్తలు

(శ్రీశ్రీయ విలేజ్‌నుండి)

శ్రీ ఆంధ్రప్రదేశ్ గోపాలకృష్ణయ్యగారిని 14 తేదీని యీ పట్టణమునుండి తిరిగి తిరుచనాపల్లి జైలుకు తీసికొనిపోయిరి. వారికి విధింపబడినదిగూ గత జూనుమాసములో యేలూరునం దిచ్చిన యుపన్యాసముగూర్చి యైయున్నది. ఈయూరిలో నుం డగా తాకితో మాట్లాడిన మిత్రులను స్వరాజ్యస్థాపనకై తీవ్ర ప్రయత్నముల సాగింపుడని హెచ్చరించిరి. శ్రీ గాంధీగారు దొర తనమువారి కంత్యసందేశమును బంపి, స్వరాజ్యకాంతివ్యమును నడుపుచు నగతనమునై దాడివెడలు కాలమున దన చీరాల పేరాల రామచంద్రును దీసికొని తానును గాంధీగారికి తోడ్పడ జాలకుండ చెరసాలలోనుంటు దురదృష్టముగా దలంచిరి. కావున చెరసాలలోనుండియే విజయసిద్ధికి తీవ్రతపము నాచరింతు ననిరి.

తిలకు చాతులలో 14 తేదీని వెద్దనపల్లి జరిగినది. సుమారు మూడువేలమంది సభ నలంకరించి యుపన్యాసముల నతిశాంత ముగను, నాతునంతోడను వినిరి.

బొప్పన మాణిక్యంబగారు జైలుకుపోవుతొందరలో కొలదిగ నాలుగుమాటలు చెప్పి సెలవుదీసికొనిరి. కాననతర స్కారమును తూర్పుకృష్ణాజిల్లాలో కైకలూరుతాలూకాయందు సాగింపుడనికొరి. బందరునందీనభ్యులను జూచినప్పుడు, ఇచ్చటి వేలకొలది పురుషులలో చాలకొద్దిమందిమాత్రమే కద్దరుబట్టను ధరించిరి. పురుషశ్రేష్ఠులిట్లున్నను శ్రీ లెక్కవగా దేశారాధ నకు సంసిద్ధులుగా నున్నారు. మాతాలూకాలో శ్రీలు కానన తరస్కారమును నిర్వహించుటలరు. నేను నాసోదరీయజులతో గూడి దొరతనమువారి తుపాకు డల్లకు తొమ్మిదిచెదనుగాని పీపునుడిప్పును. కావున మాకనుజ్ఞనిచ్చి యుద్ధంబును నాత్మార్థము చేయుటకు నమ్మును బోనిండు అని సభ్యులు దిగ్భాంతి నందునటుల నుపన్యసించిరి.

గోనుగుంట సుబ్రహ్మణ్య శ్రేష్ఠిగారు - పట్టణములందలి వారు కద్దరు ధరింప లేదనియు, కాంగ్రెసు ప్రజాశక్తి నాచరణలో బెట్టలేదనియు విచారము వలననిరి. భారతదేశము పల్లె లు దున్నది. పట్టణవాసులు విగాతీయము ప్రదాయమునకు దాసు లై పోయినారు. వర్తకమునకై వచ్చిన బ్రిటిషు జాతి మనలను క్రొవ్వుల గావించినది. నైతానపద్ధతితో దొరతనము నడుచు చున్నది. త్రాగుడు కుదని బోధించువారికి శిక్షలు గల్గుచున్నవి. విదేశవస్త్రు జుహిహారమును బోధించువారికి నై సేరములు మోపబడుచున్నవి. పంజాబులో శ్రీలుకు మానభంగములు గావించి, పురుషులను పొట్టలపై బాకించి, బాలురను హిం సించి దుండములు గావించిన యుద్ధోద్యమము ప్రోత్సహము ను గాంచుచున్నారు. కావనీలలో భారతీయులు చాలనివముగ జూడబడుచున్నారు. మనకై ననుతాపమును జూపినందుకై సి. ఎఫ్. ఆంధ్రాసుగానిని దక్షిణాఫ్రికాలో నెడవో బెప్పులొకటి నాడు. దొరతనమువారు ఫీరంగులను, యుద్ధనావలను, ఆకాశ విమానములను జూచుకొని గర్వించుచున్నారు. ఆకన్నీయు నిస్సారము లని బోధించి, వారికి ఆస్యాత్మికజ్ఞానదానము చేసి, దౌర్జన్యవహితమైన కౌంటియర్దమును నడుపు భారతీయులు బల తరులని వారికి నేర్పాలయును. అందుకొఱకు స్వరాజ్యస్థాపన మవసరము. గాంధీయద్యమము భారతీయుల యభ్యుదయమునకే గాక లోకకల్యాణమునకు సత్వకరము అని నొక్కిచెప్పిరి.

కాకినాడ నుండి వచ్చిన బులును సాంబమూర్తి గారు బందరుసభలో కద్దరుబట్టలంతగా గాన్నింపవనిరి. అయినను దేశా భిమానమునగాని, త్యాగశీలమునగాని వీరు వెనుదీయనియు, అస్య క్తియోపముననున్న వారియభిమానము పరిహీనమయ మేరెంచు నప్పుడు సుస్వక్రము గాగలదనియు ననిరి. గాంధీహత్యకు పూనిన స్వరాజ్యస్థాపనమును అందరను సభలము చేయుటకై ప్రవృత్తులు కావలయును. వారు త్వరలో దొరతనమువారికి అల్లి మేటును, అనగా అంత్యసందేశ మియ్యబోవుచున్నారు. మన మందరమును కాంతియద్యమునకు త్యాగముతో సిద్ధముకావల యును. వేలకొలదిగ జైలులకు బోవలయును. తగురీతిని చిత్తసంస్కారమును గావించుకొనవలయును. నేరగడవలయు నని హెచ్చరించిరి.

విశాఖపట్టణవాసు లగు కల్లూరు బుచ్చిసుదరరావుగారు ప్రజలు నాయకులకెవరో తమను నడుపవలయును భిక్షుతో నుండిరి. ఈ ప్రవృత్తికామవలె పొడింపుచున్నది. నాయకులు ప్రజాసేవకులుగాని నియంతలుగారు. ప్రజలే వారచే నెట్టిసేవను కేయించుకొనవలయునో నిర్ణయించుకొన నర్హులు. కొందఱు జైలులకు పోయినను చచ్చినను ఏమగునో యనభీతి వలదు.

ఉమ్మెన కనేలు చచ్చినను దేశము పాడుపడిపోలేదు. ఉన్న వారే కార్యభారమును వహింపగలరు. మహమ్మదాలీ వగై రాలు జైలుకు పోవుటతో ఉద్యమము ఆగిపోలేదు. కడిగ సాగుచు న్నుది. మీరుచేతు వీడుడు. నీళ్లలోదిగకుండ ఈతరాజుట్లు, ఉద్యమములో పాల్గొని కష్టపడనిది స్వరాజ్యమురాదు. బాలు రును పిన్నవయస్కులను చాల పనిచేయగలరు. శ్రీరాముడు, కృష్ణుడు మున్నగువారు బాలురుగ నుండగనే రాక్షససంహార మును గావించిరి. విశాఖపట్టణపు విద్యార్థు లెంతయోపట్టుద లతో కష్టముల కొచ్చి చాల పనిచేయుచున్నారు. వలదన్న కొలదిని వచ్చుచున్న యువరాజునుగూర్చి జరుగు ఉత్సవముల నన్నింటిని బహిష్కరింపుడు. దొరతనమువారు గావించుచు దురాగతముల నామోదించిన ట్లగ్గమగు యువరాజుగమను నెడల అనిష్టమును నూచింపుచు హరితాళమును జేయడు. కొందరు బ్రిటిషువారిని మనతో సమానముగ జూతుమనుచు చున్నారు. దానికే నే నొడంబడను. వారిక్కునుండి పోయి మనతోపాటు ఈ దేశమునే తల్లిగ నంగీ క రిం చి రే ని వారిని సోదరులుగా నెంచెదనే గా ని లే కు న్ను స మ త్వము నంగీకరింపను. ప్రస్తుతసంగ్రామమును పట్టుదలతో నడిపి జయముగాంచిన పిమ్మట సర్వమును మన యిష్టప్రకారము నిర్ణ యించుకొనగల మనిరి.

తిరువారే బ్రహ్మజ్యోతుల సుబ్రహ్మణ్యముగారు ఆసహ యోద్యమమునెడ దొరతనమువారి దృష్టియెట్లు మారుచున్నదో వివరించిరి. మొదట పోలీస చేతికి త్రొక్కికరించిరి. తమ అయి య్యమును చూచించియుారకుండిరి. గద్దించి బె ద రిం చి రి. మిత వాదుల బ్రయోగించి భేదోపాయమును గల్పించిరి. ఉద్యోగీయు ల సభలకంటే ప్రతివాదము నలుపు డలరి. మంత్రిలపశ్యటనులు ప్రోత్సహించిరి. అన్నియు విఫలమైనవి. భయకంపిత లయిరి. జైలుల దెరచుచున్నారు. రాట మనగానే ఫీతిలుచున్నారు. వానిపాద స్కూళ్లలో వలదనుచున్నారు. కద్దరు గుడ్డకు చూచి బెదరుచున్నారు. గాంధీకాంతాత్రు మన గడగడలాడు చున్నారు. సహాయనిరాకరణాత్రు మహిమ నిష్ప డెఱుంగని వారెవ రనిరి.

15 తేదీని శ్రీ భట్టిప్రోలు సూర్యప్రకాశరావుగారి కేసు విచారణకు వచ్చినది. స్థూలపాండు రిపోర్టు ఉ ప్ప లూ రు న క రిం పు రా వు, ప ను వు లే టి సూ ర్య నా వాయణ, ఫసిహారము శ్రీరాములు దొరతనమువారి సాక్షులు. బెజవాడ లో 19.8.21 నా డిచ్చిన యుపన్యాసము నేరాజోపణకు మూలము. అందు బ్రిటిషుసోల్దాను జూచి భయపడవలదు. ఈ ప్రభుత్వము రాక్షసప్రభుత్వము. దొరలు దొరసానులు నీతివర్తన మును పాటింపరు. 20 వే లిస్తే గవర్నరుగారి భార్య నీయుందు ఆటాడుతుంది మొదలగు సంగతులుండి బ్రిటిషువారియెడల ప్రజ లకు ద్వేషమును, దొరతనమునెడల నిరసనమును గల్గింపుచుండే నను నేరము మోపబడినది.

సూర్యప్రకాశరావుగారు ప్రతివాదముచేయనిరి. తొల్ల వారికి రెనవై నేరము మోపి విచారించునర్హ లేదనిరి. కాని తన దేశీయలొకఁడై కొన్ని వాక్కుల చెల్పుదుననిరి. నేను నిర్భయ ముగా దోషమెక్కడనున్న ను వెల్లడింతును. దోషములజూపుట ద్వేషముగాదు. నాన్నే హితుల లోపములనుగూడ బయలుపెట్టి సంస్కరింప నెఱును. అట్లే బ్రిటిషువారియెడను వర్తింతును. దొరలలో నాకు క్షే హితులు చాలమంది గలరు. బ్రాహ్మణుడ నయ్యను నేను వారితో తిందును. నాకు దొరలంటే ప్రేమ. నాకు వారిజాతిమీద క్రోధములేదు. దొరతనపు దుర్మయములు నాకు గట్టవు ఈ దొరతనపు పద్ధతి బా గుం డ లే దు. దాని నా నే పిం చుట, దాని యెడ ప్ర జలక స హ్యము గల్గించుట, దాని రూపుమాపుటకై ప్రజలచేత గట్టి ప్రయత్న ములు చేయించుట నాయుద్దేశ్యమే. అదితప్పనిలేని వారింగూర్చి నేను జాలిపడెదను. నేను బ్రాహ్మణుడను. పూర్వము బ్రాహ్మ ణులు దాహర్జించిన పుణ్యములో ఆదవపాలు చక్కవర్తికి పంచి యిచ్చేవారు. మరయు చక్కవర్తి తత్పుచ్చేసినపుడు మందలించే వారు. నేన్నా బ్రిటిషుదొరతనమువారు బ్రాహ్మణుడ నని పిలిచి సంతోజకు నాకా యధికారము గలరు. చక్కవర్తి తప్పలు దిద్ద వచ్చును. బుద్ధిచెప్పవచ్చును. నాకు ద్వేషములేదు. దేశోపకారము కొఱకై అటులచేయుదును. అది నాధర్మము.

ఇట్లు కొంతచెప్పిపిమ్మట 124 ఏ, 153 ఏ, కెక్సన్లంద చార్జి చేయబడిరి. మరునాడు ప్లేటుమెంటు నిచ్చెద నని సూర్య ప్రకాశరావుగారు చెప్పటతో నాటి విచారణ ముగిసినది.

తిలకు చాతులలో సాయంత్రము మహాపన్యాసములు జరిగినవి. కందాళ సర్వేస్వరరావుగారు వివ్యాఖ్యల ధర్మమును గూర్చి పుష్కరించిరి. బాల్యముననే నరుడు, సత్కార్యాచరణ

కు బూనవలయును. శ్రీకృష్ణులట్టి వయస్సుననే మహాత్మాగ్య ముల గావించిరి. హెచ్చుకొని, మాజీని, వాస్తావ్యడిగామా మొ దలగువారు ఘనకార్యములను ముదుసలులు గాకమునుపే చేసిరి. వెద్దలు వలదనుచుండగా మే మెట్లు రాజకీయరంగమున దిగుదు మాయని కంకింతు లేని వారికి ప్రహ్లాదాదుల ఆదర్శముంజూపుడు. సిగరెట్లు ద్రావుట గాగల దుహ్మగ్యములకై యవిచ్ఛేయత జూ పుటకంటే దేశారానధికై యాజ్ఞల మీరుట మంచిదే. ప్రహ్లా దుని లీల తత్కంఠల విషయములలో మీరు పిత్తివాక్య పరి పాలనము తప్పక చేయుడు. ఇట్లనేక విషయముల బోధించిరి.

తెదనంత్రము ముప్పి లక్ష్మీనారాయణగారు ఆర్థిక శా స్త్రము పట్ల పాశ్చాత్యులభావములను వివరించిరి. ఆ వెట్లు ప్రపంచమును భోగకాలలో మంచి అధోగతికి గొలుచుచుండెనో తెల్పిరి. ఆ మార్గములు మహాపద్ధతకరములు. ఆత్మవిశ్వా సాతువులు. రాటము మహాతరణోపాయము. అసహాయయో గము సర్వసమర్థమైనది. అనేకోపాహరణలతో కడు వ్యర్థముగా నుపయోగించిరి.

1921 సం॥ విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్పత్రికా ఫలితములు

ఈ పత్రికలో 1921 వ సం॥ నందు మొదటి తరగతిలో నెవ్వరును జయముపొందలేదు. రెండవతరగతిలో 6 గురు కృతా రులైరి.

- 1. ఆట్లూరి-వెంకటసీతమ్మ, అంగలూరు: విజ్ఞానచంద్రికా మండలివారి యుక్తమ బహుమానము రూ 116 లు. మిగతా బహుమతులలో కొన్ని యీమె యిదివరకే పొందియున్నారు. 2. కూరాడ- జగన్నాధరావు, బర్హంపురము: శ్రీ ఉయ్యూరు-జమిందారుగారి 1 వ బంగారుపతకము 3. పెర్రాట్ల- సత్య నారాయణశర్మ, కాకినాడ: శ్రీ ఉయ్యూరు జమిందారుగారి 2 వ బంగారుపతకము. 4. పులేపు- సూర్యనారాయణమూర్తి, కాజుపల్లి: శ్రీ ఉయ్యూరు జమిందారుగారి 3వ బంగారు పత కము. 5. తుంపర్తి- సుజీవరావు, పెనుకొండ: రావిచెట్టు రంగారాయ బంగారుపతకము 6. కాళూరి- వెంకటనరసింహరావు, విజయనగరము.

ఈకింద వివరించిన బహుమతులకు జయముపొందినవారు లేనందున అవి వినియోగపడక నిలువలొనున్నవి.

- 1. శ్రీ పితాపురంరాణీగారి శ్రీల యుక్తమబహుమతి రూ. 100 లు. 2. శ్రీ దుగ్గిరాల లక్ష్మీనరసమ్మగారి గోదా పరిజిల్లా శ్రీలబహుమతి 2వ వెండిపతకము. 3. శ్రీయుత కట్ట మంచి రామలింగారెడ్డిగారు శిత్తూరుజిల్లాపురుషుల కిచ్చు బహు మానము రూ 10 లు. 4. శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారు శిత్తూరుజిల్లా శ్రీల కిచ్చు బహుమానము రూ 10 లు.

ఆ. లక్ష్మీనరసి, మానేజరు.

విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్కార్యాలయము, 19 హోస్రోడు-మదరాసు. 18-11-21.

శ్రీశ్రీయ ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆదిమాంధ్ర మహాజనసభకు అధ్యక్షులుగా నుండుటకు అఖిలభారత దేశీయ మహాజన సభాసభ్యు లును, ఆదిమాంధ్రులును అగు శ్రీయుత కుసుమ వెంకటరా మయ్యగారు అంగీకరించిరి. ఆదిమాంధ్రసభయు, అస్పృశ్య నివా రణసభయు గుంటూరు కృష్ణా కాటన్ ప్రెస్సు అవసరణలో జరుగును ఆదిమాంధ్రులకు భోజనవసతులుకూడ అక్కడే చేయ బడును. పెనుమాక సోమయ్య, కార్యదర్శి.

అప్రకము
డబ్బిల్ డిమి పింటింగ్ మిషను
చక్కగా పనిచేయుచున్నది.
త్వరపడుడు. త్వరపడుడు.
ఆంధ్ర పత్రికాఫీసు,
చెన్నపురి.

మొట్టమొదటి గ్రంథములు

యోగ్యతావ్రములు 2942

(1) నేను నేనుల సంబంధమైన వ్యాధి 7 సంవత్సరములనుండి బాధపడుచుంటిని. కాక యింకా మెడికల్ వాల్ వాల్ వైజ్ఞానిక అనేది స్వయం రోగమును నేనింకను తరువాత స్వప్రయోగము.

ఉజ్జయిని } ఎల్. సి. కపూర్, 28-9-18 } తేజ్ ప్రాథమిక

వ్రతాంతమును చదువదగిన గ్రంథములు

(1) ఆంధ్రీయ సామ్రాజ్య చరిత్రము:—ప్రపంచములో పాతకభాగమును ఆంధ్రీయ తెలుగు సంపాదించి తెలుగు గ్రంథము రూపు 1—4—0. (8207)

(2) అర్థశాస్త్రము:—మన దేశమున దర్శితబాధ అధికముగ నుండుటకు కారణముల తెలుపుచు విశ్వవ్యాప్తమైన యగుటకు మార్గముల నూచించు గ్రంథము రూపు 1-4-0 ఈ రెండు పుస్తకము లేక కాలమున కొనువారికి పోస్టు ఖర్చు బంధము. కలయువారు గ్రంథకర్త యుచి మామిడిపూడి వెంకటరంగయ్య, ఎం. ఏ. చర్మి ప్రస్థానము, మహారాజావారి కాలేజి, విజయనగరం అని వ్రాయవలెను.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగ్యతావ్రము, నామధేయము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రకావ్యము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికావా: చీట్లకేక తమములు విశిష్ట విశేషవిద్యలు గలవు. ఇంకేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడి చెట్టును పుట్టించుట, జీవములో శుభాధియగుట, కఠినములను తలకాయాచేత మాటలాడించుట, భూమిపైన గజము ఎత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిలుపు మొదలగు విశిష్టములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ కళగలవరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనికేల రూ 4-0-0 అ. (2118-688) పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు. (గుంటూరుజిల్లా)

రాజకీయ గ్రంథములు

- 1. స్వరాజ్యరథము (నాటకము) 0 8 0
2. భారతదేశ స్వాతంత్ర్యము (ఆంధ్రమాస) 0 6 0
3. మహాత్ముని జీవితచరిత్ర 0 4 0
4. అరవింద యోగుని జీవితము 0 5 0
5. మహాత్ముని జీవితము 0 2 0
6. శాసన తిరస్కారము (ఫోటో) 0 2 0
7. గాంధీగారి హిందవస్వరాజము 0 8 0
8. తిలకు మహారాజుని శతకము 0 4 0
9. ఆంధ్రమాత (నాటకము) 1 0 0
10. భారతోద్భవము 0 4 0
11. రాజపురం దేశము 0 1 6
12. పంజాబువధలు 0 8 0
13. మహాత్ముని యువదేశములు 0 12 0

ఉపేంద్ర ప్రచురణాలయము

17. నారాయణ మొదలి వీధి, మద్రాసు

“అన్యుత వివిష్ట ఫలదర్శిని”

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము (కలి) గురుభావమును ప్రతిబింబమును మిక్కిలి ప్రవేశపెట్టినది. ఇది మాయకౌముటకు బాకము, పుట్టిన తేదీ, నక్షత్రము, మొదలగువిషయాలను అభ్యసనముచేయు, నులభ్యమైన తెలుగులో వ్రాయబడినది. గొప్ప గర్వికేటులను పొందినది కేల 1 రూ. ప్రస్తుతం ఏలూరు సబ్ జడ్జిగారగు ఆరీ నారాయణరావు పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్. నా రిట్లు వ్రాసిరి. “రాగల దానిని తెలిసికొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంపాదించుకొని చదివి నానిశ్చయము.” పుస్తకమును కలయువారు దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము.

7888 వోడవరం, వికాబజ్జుం, బెల్ల

మలయ చందనము.

గనేరియా అను పెంగోగమునకు భారతము.

పర్యవేక్షకు. పిడికారితో పనిచేయు. ఎటువైపు, తెలుపుచున్న, అను మూడు విధముల పెంగోగమును మూడు పూటలలో మాన్యును. శ్రీల దుగము వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజోధము. డబ్బీ 1-కి కేల 2-4-0

2 చందనీ (చలయచందనమున కనుపానము) కేన్సు 8-0-0

1922 కేలండరు 1922

రంగుల చిత్రపటము. ముద్దుల మూటగట్టుచున్నది. వారములు తెలుగులో నున్నవి. కేల 1-కి 0-8-0, డబ్బు 2-0-0. ఒకటి కావలయువారు 4 అణాల పోస్టుచీట్లు పంపవలెను. నాలుగింటికి తక్కువ కొరవారికి పోస్టుచీట్లు అధికము గుడు. (వ్రతయింట నుండకగినది. కొలపిత్రతులీ యున్నవి. (1261)

గంధగృహస్థనీ, రాయవరం. (నోదావరం.)

స్వదేశ వాస్తవికత వస్తువులు.

గట్టి పని! వెల సరసము!!

ప్రళయమైన ఉక్కుతో తయారుచేయబడు చున్న చిన్న, పెద్దనైజల మడతచాకులు, పేనా కత్తులు, బత్తాయికత్తులు, లీవరు విశేషముగా వేసి తయారుచేయబడుచున్న అన్ని నైజల యిత్రడి కప్పతాళములు, ఇనుకకప్పతాళములు, మేలయిన ముగలికత్తులు, ఇత్రడి యిరుముకలిసిన కప్పతాళములు, నుంచి తాళములతో బందోబస్తు చేయబడిన యిరుగుపెట్టెలు వగైరా సామానులు మా కర్మాగారమున రియూ రగలుచున్నది (3081)

ధరభాస్తు: పంపిన ధరలు తెలుపబడును. కర్తవ్యులకు సరసమైన కమిషన్ నీయబడును. కంఠి చిరునామా: బి. వెంకటేశ్వరం అండ్ కో., “ఇండస్ట్రీసు” కట్టపు అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc. పెద్దాపురం. (నోదావరం.)

పాశ్చాత్య వెంకటాచల వండితుల

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపదమగు

లోకామయహర

కస్తూరి మాత్రల వర

నర్మోత్తమగుకాయగు నివ్యాపకము కలకటి తేదన భారతముగా చెప్పవచ్చును. పిటిలో ఆశ్చర్యకరమైన యే వస్తువు తేదన గావున అపుడు పుట్టిన కుటుంబములలోని వృద్ధులవరకు ప్రతివిక్రమమును సంపాదించుకొనే సేవింపవచ్చును. ఈ మృత్యు రి నుండి రి త గుట తాంబూలములలో గాని లేక వట్టి వోడి లోగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించుచు వచ్చిన ఎడల మందము అల్లర్లు మలబద్ధము చితి బద్ధము బద్ధము చులేయిబద్ధము తీతము వారము. దగ్గు, పడితము నరముల వోట్లు ఇల

హీనక ఇంపు ఎంబా ప్లేరు కలరా మున్నగు ఇంకా అనేక వ్యాధులకు దగ్గురకు రానియ్యదు. బయ్యగలిగిన వర ఉపయోగించిన తరుణమే గుణ మిచ్చును. ఒకేవోడు ముచ్చుంత తల పిన గురుస్తూల వ్యాపారములు ఉపయోగములు వివ్యాధులు ఘోషాశ్రీలు కూడ ఈ మృత్యులను నేపించి గుణమును పొగ దు చున్నారు. 250 మృత్యుల గల సీసా 1-కి కేల 0-4-0 2-కి సీసా మొదలు 6 సీసాల వరకు పోట్లడి 0-4-0 2-కి సీసా 6 సీసాలను తెప్పించిన పోట్లడితో రూ 1-8-0 12 సీసాలు " " 2-12-0 25 సీసాలు " " 5-2-0

మద్రాసునందు అన్ని దుకాణములందు దొరకును శ్రీ శ్రీరామపువ వైద్యశాల (301-594) గు నూ రు. కంఠి చిరునామా: కండిక్ మైసూరు.

వైద్యరత్న వండిత డి గోపాలాచార్యగారిచే నాంధ్రీకరింపబడిన ఆయుర్వేదవైద్య గ్రంథములు

- 1. మూధవనిదానము రోగనిదానముల దెలుపు గొప్పవైద్యగ్రంథము వెల రూ 6-12-0
2. అర్కప్రకాశము ప్రతిమూలికమండియు “అరఖుల” దీయుట కుసాయములు దెలుపును. 2-8-0
3. ఆయుర్వేదపరిభాష 1-14-0
4. రసప్రదీపిక రసతంత్రములను బోధించును. 1-14-0
5. కథావైద్యము ప్రతిరోగములకు హితములగు వైద్యరత్నములను తెలుపును. 1-4-0
6. బేషజకల్పము 1-4-0
7. విషూచి - కలరా 0-1-0
8. భవ్యంతరి ఛాయాపటము 0-4-0

పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ఆయుర్వేదాశ్రమం

గ్రంథమాలాకార్యాలయము

41, ఆచారప్పనవీధి, జి. జి. మదరాసు. తండ్రిలానము: (సో) పండిట్ - మదరాసు.

Advertisement for 'నమ్మకము (1842)' by బంగారు వెండిరత్న. It describes a book about the power of belief and its effects on the human body and mind. The book is available for purchase at a price of 1-10-0.

Advertisement for 'వనోదధిసరస్వతి' by రత్నసీమల. It describes a book about the power of water and its effects on the human body and mind. The book is available for purchase at a price of 1-10-0.

Advertisement for 'బహుమానము వైద్యవిద్య' by ఆయుర్వేదాశ్రమం. It describes a book about the power of medicine and its effects on the human body and mind. The book is available for purchase at a price of 1-10-0.

DUNCAN STRATTON & Co.

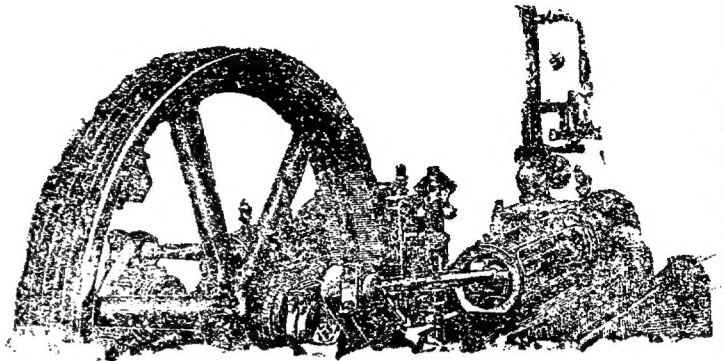
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండు కో.

(2413)

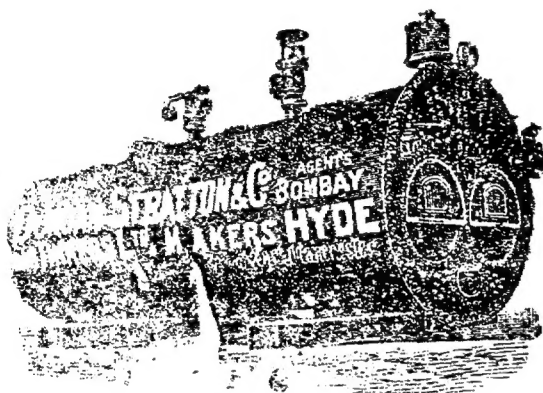
ఎంజనీర్లు, మెషిన్ రి ఇంజనీర్లు. 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

బాడెన్ 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
మందులు — డయామీటరు
ఆ 4. మొదలు 6 అ. 6 అం.
వరకు యందును.
స్టీమ్ బోయింగ్ మెషిన్
80 హానులు మొదలు
160 హానుల వరకు వుండును.

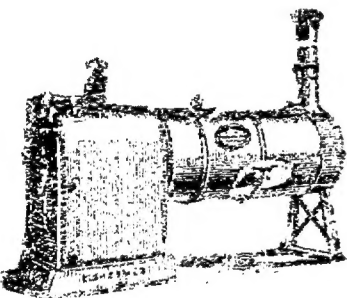

హైడ్రాను స్పిల్ కాంపెన్స్ బాయిలర్లు.

హైడ్రాను స్పిల్ లంకామైరు బాయిలర్లు.
బాడెన్ 28 అం మొదలు 52 అం వరకు వుండును.

డయామీటరు 6 అం మొదలు 8 అం వరకు వుండును.
స్టీమ్ బోయింగ్ మెషిన్ 100 హాను మొదలు 250 హాను వరకు వుండును.

హోకో మల్టిట్యూబులర్ బాయిలర్లు.
స్టీమ్ బోయింగ్ మెషిన్ 80 హానులు మొదలు
100 హాను 120 హాను 150 హాను వరకు వుండును.

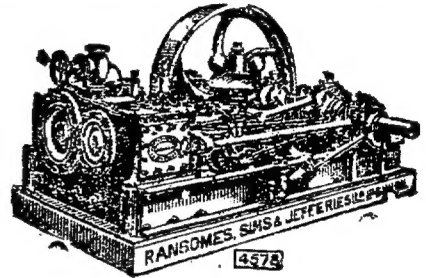

వర్టికల్ బాయిలర్లు.
స్టీమ్ బోయింగ్ మెషిన్ 80 హానులు మొదలు
100 హానులు వరకు వుండును.

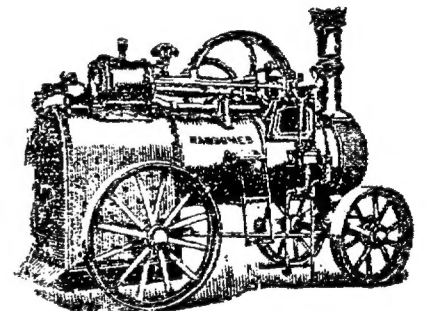
ఈ క్రింద తెలుగుబడిన వాటిని
సప్లయి చేయుదుము.
దూది బెన్సింగు మెషిన్, వాటిపామానులు
దూది వెన్సింగు మెషిన్
దూది ప్రిన్సింగు మెషిన్
దూది పీచింగు మెషిన్
అన్నిరకముల స్టీమ్ ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల స్టీమ్ బాయిలర్లు
కోల్డ్ వేక్ మిల్లింగు మెషిన్
మానె మిల్లు మెషిన్
మంచుగడ్డకేయు మెషిన్
కట్ట నిర్మాణముచేయు మెషిన్ వాటి పామా
అన్నిరకముల పంపింగు మెషిన్లు
కాగళ్లు, క్యూపాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కరక నూనె కురుడు అయిల్ ఎంజిన్
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (ప్లాంట్) కొరముట్లు
లేకులు వర్క్సాఫ్ట్ కొరముట్లు
స్టీలు షాప్టింగు, కట్టింగులు, వెల్డెర్లు
కాట్ బరక్ అండు కాట్ల విరక్ ఫర్నిచు.
వగయిరా అన్నిరకముల పామానులు.

నైట్ బ్రెస్టెడ్ కాంపాండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజిన్లు.

(కాన్ కుమార్తె మొదలు పోట్ పీయింగ్ వరకు)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజిన్లు మాత్రం గలవు.

హెన్రీడు కాంపాండు ఎంజిన్లు.

హోర్స్ ల స్టీమ్ ఎంజిన్లు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీమ్ మెషిన్ 120 హానులు గలవి.
కాంపాండు — హెన్రీ, లోమెర్ సిలిండరు.
స్టీమ్ మెషిన్ 150 హానులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలోయుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక

బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్స్ ఇంజనీర్లు కంపెనీ ప్రాప్రైటరు గారైన
మానేవర్ బాపనయ్యగారికెనను వ్రాయవలెను

అమృతాంజనము అన్నోపలకు దివ్యతమ.

దగ్గు, శైలిమ, కడికము, రొమ్మపడికము, తలనుప్పి, వాయుప్రసోక్తము,
పోట్లు, బెణుకులు, బిల్లులు మొదలగు నొకలకు దివ్యామృతము.

చక్కని కట్టో నూనె రూపు 0-10-0; దబా 1-8 రూపు 5-12-0. పోట్లకర్మము కలదు.

అమృతాంజనం డిపో.

109, ఫెర్ రోడ్డు, బొంబాయి,
6 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

